

NGAY TAY

NĂM THỨ TƯ — THỨ
BẢY 29 AVRIL 1939,
SỐ 159 — GIÁ 0\$10
TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ:
80, ĐƯỜNG QUAN
THÁNH — GIẤY NÓI 874

Vì sao năm nay cuộc lễ Giỗ phải hoãn?
ĐỨC KHÔNG — Thôi, ta chúc cho, các thầy
không phải là học trò ta.

Vô bử

TRONG SỐ NÀY: Tin Văn Văn của Lêta. — Chuyện
vui của Khải Hưng. — Tập tranh bằng thơ của Tú Mỡ.

Cần phải có, cần phải biết

quyền **Tứ Chứng Thuyết Minh**

Tứ Chứng Thuyết Minh là một người bạn của các nhà y-lý Đông Tây.

Tứ Chứng Thuyết Minh là một thầy thuốc bảo đảm cho những người mắc : Phong, Lao, Cờ, Cách.

Tứ Chứng Thuyết Minh, mỗi nhà có một quyển, sẽ dễ phòng được bệnh Lao được chu đáo. — Nếu đã mắc bệnh Lao, biết đường mà chữa thuốc, ngoài ra còn biết : Phong, Cờ, Cách là thế nào ?

Các thầy lang lác, các cô Hồng-Thập-Tứ, các sinh viên trường thuốc đọc Tứ Chứng Thuyết Minh, — biết được khoa y-học Bắc

Nam chữa những bệnh Phong, Lao, Cờ, Cách như thế nào ? — Ngoài Tứ Chứng Thuyết Minh, các giới còn biết cách chữa bệnh Chó dại, bệnh Diên, bệnh Dục uất bằng thuốc Bắc Nam rất thần hiệu.

Tứ Chứng Thuyết Minh, trước lúc phát hành theo một thể tài riêng, — có luận thuyết, có y-án, có án-bệnh, có y-lý, có lý-đạo, có tông-luận, các các đều phân minh khác-triệt, thực là một quyển sách chưa từng có, ai ai cũng nên đọc và phải đọc. Sách dày 164 trang, in rất mỹ thuật. Bán 1p00 một quyển, gửi bảo đảm thêm 0p15.

NAM NỮ BẢO TOÀN

là quyển sách Nam, Nữ thanh niên ai cũng nên đọc, — đọc nó không mắc bệnh phong tình, nếu đã mắc sẽ khỏi. Kiên nhẫn lốt huyết, sinh con rất thông minh, mà không tật bệnh. Thực là một quyển sách gối đầu giường của thanh niên

Nam Nữ. Bán 0p.60 một quyển, gửi bảo đảm thêm 0p.15 cước

Nam Nữ Bảo Toàn đang in lần thứ ba

Ai mua cả hai quyển T. C. T. M., N.N.B.T. được miễn tiền cước

BÁN Ở NHÀ THUỐC

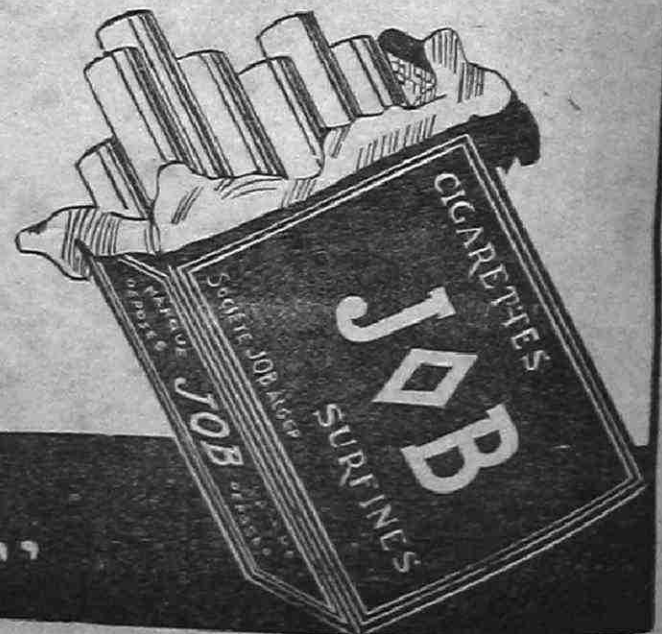
LÊ HUY PHÁCH

N° 19, BOULEVARD GIA-LONG - HANOI

Các nơi mua buôn, không phải chịu tiền cước, được hưởng 25%. Phải trả tiền trước, hoặc gửi C. R. Buôn phải lư 30 quyển trở lên mới gửi, nếu sách bán không hết, có quyền trả lại, nhưng phải rất sạch sẽ mới nhận.

0.12
0.06
HAVANE
đỏ
xanh

TUYÊN BUÔN TẠI
XU' "AN - DÊ - RI"

Coi sổ mạng ... bằng khoa học âu tây

Ai muốn hiểu rõ đời mình ra sao, thân thế từ nhỏ đến già, công danh sự nghiệp thì kíp gửi chữ ký, tên họ và tuổi cho

Mtre
Khanhson

36 JAMBERT
HANOI

Nhớ gửi mandat 9 hào hoặc 15 con cò 6 xu

LE COURRIER GRAPHOLOGIQUE (Jugez les gens d'après leur écriture) là một bộ sách mà Mtre Khanhson cho ra đời để giúp những ngài nào muốn học cách coi triết lý, và có thể tự mình coi cho người khác được chóng. Sách này chia ra làm nhiều bộ, mỗi tuần ra một bộ, trong đó nói đủ về khoa học huyền bí, như cách làm bùa yêu, cách giải mộng, cách coi tử vi và địa lý. Sẽ bán rất rẻ để ai cũng mua được.

Tôi mới về ...

Cách hai năm trời không quảng cáo nữa là vì tôi cần có ngày giờ để học thêm mấy khoa huyền bí về tử vi và địa lý. nay đã hoàn toàn tôi mới trở về quê hương và mở phòng coi bói để giúp bà con giải quyết những sự khó khăn về tinh thần.

Các ngài muốn hiểu rõ những điều bí hiểm trong đời các ngài như về công danh, tình duyên, vận hạn, mồ mả

thì biên thư cho tôi, gửi tên tuổi, họ, và kèm ngân phiếu làm tiền nhuận bút, trong ít bữa sẽ nhận được bản số nói đủ cả về tương lai, dĩ vãng và hiện tại.

Professeur NGÔ VI THIẾT

N 15 voie 34 — Hanoi
(độc Hàng Than, sau chùa Hòa-giai)

Giá coi : coi quẻ 1p 00 — Tử vi 5p 00.

NHÀ XUẤT BẢN ĐỜI NAY

KHAI HƯNG	Tiếng suối reo — Giọng đường gió bụi — Trống mái — Tiên sơn tráng sĩ — Đợi chờ — Tuổi thọ (hết)
	Nửa chừng xuân 0p60
	Ga đình 0p60
	Thoát ly 0p55
	Hồn bướm mơ tiên (đương in)
NHẬT LINH	Tối tăm — Hai buổi chiều vàng — Lạnh lùng (hết)
	Đoạn tuyệt 0p45
	Đôi bạn (đương in)
KHAI HƯNG và NHẬT LINH	Anh phải sống — Cảnh hàng hoa — Đời mưa gió (hết)
THẠCH LAM	Gó đầu mùa 0p35
	Nắng trong vườn 0p35
	Ngày mới (sắp xuất bản)
TRẦN LỮ	Mai Hương và Lê Phong — Bến đường thiên lý — Mấy vần thơ — Vàng và Máu — Lê Phong phóng viên (hết) — Gió ngàn (s p xuất bản)
HOÀNG ĐẠO	Trước vành móng ngựa 0p35 — Bữa lấy nước đọng (sắp có bản) Mười điều tâm niệm (đang in)
	Dấu xe cũ (sắp xuất bản)
TU MƠ	Giòng nước ngược I (hết)
	Giòng nước ngược II (sắp xuất bản)
XUÂN DIỆU	Thơ thơ (hết) Pháo thông vàng (đang in)
VI HUYỀN ĐẮC	Mac tin (kịch) 0p65
NGUYỄN HỒNG	Bỉ vô 0p55

80, ĐƯỜNG QUAN THÁNH — HANOI

SẮP CÓ BÁN

Một tập tranh in
nhiều màu t.ên giấy
dày thượng hạng
khổ rộng 25 x 32.

50 mẫu y phục phụ nữ LEMUR

do họa sĩ Cát Tường vẽ
và xuất bản. Nhà xuất
bản Đời Nay phát hành.

Có đủ các kiểu áo từ người
nhỏ đến trẻ em. Có lời chỉ
dẫn rõ ràng về cách lựa
kiểu, cách may, chọn màu và
kích thước để tiện mua vải.

Giá 1\$80

TRẺ ! ĐẸP !!!

CÁC BÀ ! CÁC CÔ !
Trong ngày nghỉ nhàn.
Trước khi đi du các
cước vui, muốn cho nhan
sắc được long lẫy thêm.
Còn ngày thường cần
cho da mặt được luôn
luôn mịn màng

Xin mời đến hiệu thuốc
bà HOÀNG XUÂN HẸM
67, Phố Tràng Thi — Hanoi
(Rue Borgnis Desbordes)

Do nhà chuyên môn sửa
sang sắc đẹp phụ nữ ở
Paris mới về; tốt nghiệp tại

MỸ VIỆN KLYTIA
Place Vendôme Paris

Mách giúp

MỖI GIA ĐÌNH NÊN ĐỀ Ý ! KHI HỮU SỰ KHỎI RỐI TRÍ !

Mùa hạ năm nay khi trời rất nóng bức, bệnh « Cảm nhiệt » phát sanh rất mãnh liệt, hiện đã làm cho lắm người thiệt mạng rồi. Vậy trong gia đình, nếu có người bị bệnh « Cảm nhiệt » sinh hôn mê, lâm kịch, Ban, Trái, nhức đầu v.v., hãy nhớ tìm cho được thuốc « BÁC-ÁI TRẦN CHÂU TÂN » t.ới bệnh trong 15 phút, lành bệnh trong 48 giờ, không nói ngoa.

Nhà hảo tâm muốn cứu giúp đồng bào lao khổ về bệnh « Đau mắt » nên gửi thư và 3 cái cò dán thư, chúng tôi sẽ gửi tặng thuốc « Nhân được » trị độ 50 bệnh nhơn.

BÁC - ÁI
100 Bd Tổng-độc-phương — CHOLON

CHÍNH TRỊ VÀ CÔNG LÝ

BAO l'Écho d'Indochine, trong một số gần đây, đã có can đảm nói rõ một vài sự thực buồn nan về Đông Dương.

Theo báo ấy, nước Đại Pháp cần phải mua chuộc lòng các thuộc dân của mình bằng một chính sách thuộc địa rộng rãi, xây nền tảng trên công lý và lòng kính mến lẫn nhau. Cần nhất là tinh thần công lý vì, những dân bảo hộ, cũng như dân em trong một gia đình quý phải thừa xua, trọng công lý lắm, và cũng vì rằng công lý, ở đây, thường khi lại chính những người đứng ra cầm cân nảy mực dấy sáo lên.

Rồi báo ấy xét qua chính sách của nước Pháp trong ba xứ Trung, Nam Bắc; Nam kỳ được hưởng một chính pháp rộng rãi; ở đây, không có một ông quan cai trị, một ông thống đốc nào ức hiếp được một người dân, vì có nhiều cơ quan riêng có thể đương đầu với quyền thế của những người thay mặt chính phủ. Ở ngoài Bắc này, những người may sinh đẻ ở nhượng địa Haiphong, Hanoi, những viên chức Annam làm việc với chính phủ Pháp đều được hưởng một ít đặc

quyền, khiến cho họ khỏi bị người ta lạm quyền đè nén. Trái lại, ở các tỉnh ngoài Bắc kỳ, dân và quan lại annam nhiều khi phải chịu đựng nhiều điều quá đáng. Còn nói chỉ đến Trung kỳ, nơi mà cái chính pháp « hai đầu » không được mảy mề bênh vực một cách thành thật.

Báo Écho d'Indochine kết luận rằng các nhà đương cuộc đã biết rõ bệnh của Đông Dương, chắc tìm thuốc chữa cũng không khó gì.

Chúng tôi rất đồng ý với bạn đồng nghiệp. Dân Annam rất gầy, trọng công lý, có lẽ vì từ xưa đến giờ họ vẫn coi công lý như một vớay tưởng xa xôi.

Nhưng có lẽ ông Phạm Quỳnh không bằng lòng. Vì ông ở trong Trung, nơi mà tờ báo kia coi là cái ổ của mọi sự bất công, và ông lại là một người có tai mắt của Nam Triều, một chính phủ đương mong đưa dân Annam đến cái đời đẹp đẻ, đầy tự do và công bình của những dân tộc được mình quân đưa đường như dân tộc Anh và dân tộc Thụy Điển.

Hoàng-Đạo

CÂU CHUYỆN hàng tuần

HIỆN NAY loài người đương sống trong một làn không khí khó thở.

Kẻ yếu còn tự do lo mất tự do, kẻ yếu đã mất tự do lo đói, lo rét, lo đạn, lo trái phá của quân thù với thầy mình.

Đó là về phần kẻ yếu.

Kẻ khỏe cũng chẳng khỏi lo. Lo giữ những cái đã chiếm được, lo cướp lại những cái béo bở đã mất.

Loài người lúc nào cũng lo mà cũng lo như thế. Nhưng không bao giờ lo gắng bằng ngày nay.

Vì ngày nay cái gì hình như cũng đã tiến đến tận bờ rồi, lòng nhân đạo cũng như lòng tàn ác, khoa học cứu sống cũng như khoa học giết chết. Ngày nay chỉ nghĩ đến « chiến tranh », người ta đã phải rừng rùm mình, rùng mình vì ghê tởm hơn là vì ghê sợ: chiến tranh ngày nay không còn là đem cái anh hùng ra đọ với cái anh hùng. Chiến tranh ngày nay chỉ là: giết dân bả, con trẻ, đánh phá tỉnh thành buôn bán, làm hết cách dã man, mọi rợ, khổ nạn, dể hèn, cốt bèn địch hại thiệt hại dân đình và tài

sản là được rồi. Đối với các ông tướng thời này, nhân đạo nhất là dùng khi giới giết nhậy nhất, vì bọn họ cho nhờ thế mà chiến tranh chóng kết liễu, và cuộc bắn giết đỡ kéo dài.

Không lo sao được, khi mà người ta thấy không ai còn có thể tin ai! Khi mà mỗi lần người ta tập trận là một lần người ta lẫn đất. Khi mà người ta tuyên bố rút quân về để có thể ngấm đem thêm quân sang Tây-ban-nha. Khi mà chỉ để lấy lòng dân, và đương oai với thế giới, người ta đã nhân tâm tàn phá nước Albanie, mà người ta có thể chiếm cứ một cách rất hòa bình, vì cái nước nhỏ yếu kia đã hầu là thuộc địa của người ta rồi.

Người ta như có cảm giác sắp bị vật dữ đội góm ghềnh gì rơi xuống đầu. Người ta phấp phồng lo lắng chờ nạn. Quoc một ngày nạn không xảy ra, người ta chờ ngày tiếp tới, và người ta chờ mãi mãi.

Thà thấy nạn xảy ra còn hơn ngồi mà chờ nó xảy ra.

Vì thế dần dần người ta mong nó xảy ra ngay để thoát cái khổ ngồi

Người

Bầu cử

TRONG Nam, đã gần xong một cuộc bầu cử hội viên của hội đồng quản hạt.

Hội đồng quản hạt không đến nỗi như Viện dân biểu miền Bắc, chỉ có quyền xin, cái quyền mà ai cũng có thể có được; hội đồng này có cả người Nam lẫn người Pháp có quyền nghị quyết nữa cho nên các ông hội viên cũng không đến nỗi như phần đông các ông dân biểu ngoài Bắc, ra ứng cử để được một cái thẻ bạc và người ta gọi mình là « quan ».

Ra ứng cử có những người độc lập, có người của đảng Lập hiến mà ông trùm là Bùi quang Chiêu, có người của đảng Cộng sản và của đảng Đệ tứ quốc tế Về phía người Pháp, thì có phe De Lachevrot ere và phe Bonvicini là đang chú ý.

Và cử tri lại được một phen cười vỡ bụng. Phe nào cũng vẫn ca tụng cử tri; nghe họ thì cử tri thông minh, biết

phân biệt hắc bạch, đủ các nét tốt. Chỉ thương hại cho các nhà ra ứng cử; nghe phe Lập hiến, thì bọn Thâu, Tào là kẻ nịnh dân, phản nước; nghe phe Cộng sản thì Nhượng, Liêng là tội tử của các nhà tư bản. Những cử tri đã quen những cái đó lắm.

Đó là những việc mà vụ bầu cử nào cũng xảy ra, không có gì là lạ. Có lạ, là tin ông tổng trưởng bộ Thuộc-địa

Mandel đã đánh điện tin sang bắt hủy cuộc bầu cử vừa rồi, vì ông De Lachevrotiere, can án thường phạm, thì được Chính-phủ đề cho ứng cử — và đã thắng — còn bọn ông Thâu, Tào can án chính trị, lại không được phép ứng cử.

AI cũng biết họ Đờ là một tay có quyền thế ở trong Nam, vậy mà ông Mandel dám hủy cuộc bầu cử, và không cho phép họ Đờ ứng cử, trái lại đi cho phép phái Cộng sản; như vậy thì ông Mandel cả gan quá! Chắc là có « bàn tay Đức » tráo lộn với « mắt của Moscou » chứ chẳng không!

Không thể dung thứ được

LAI một vụ đánh chết người nữa. Kẻ có tội là một người Pháp, viên đội Brécart, và người bạc mệnh là người Annam, tên là Khương?

Viên đội Brécart vốn đóng ở đồn núi Dẹo, cách Haiphong độ 7 cây số. Lối hôm thứ bảy trước, Brécart muốn sang Haiphong chơi, liền đến quán nước gần đây tìm xe kéo. Nhưng lúc đó không có người phu xe nào trong quán, chỉ có hai người nhà quê ngồi nghỉ chân; bác Tuế và bác Khương. Brécart tưởng họ là phu xe, lôi Tuế ra bắt kéo. Tuế không chịu, bị y tát cho mấy cái gậy mất hai cái răng, vội giăng ra tàu thoát. Brécart bèn vào kéo Khương ra bắt kéo; Khương lẽ tự nhiên từ chối. Tức thì Brécart bóp cổ và đá bác; không may vào chỗ phạm, bác chết ngay. Còn kẻ sát nhân thì ung dung bỏ trốn.

chờ nó.

Một người bạn tôi mỗi khi đến chơi tôi lại như bán khoán, phân nan: « Thế mà vẫn chưa đánh nhau! » Không phải anh có thích gì chiến tranh, nhưng nhiều lần anh đã tưởng nó bùng ra.

Rồi anh hỏi tôi: « Liệu có chiến tranh không nhỉ? »

Tôi, mỉm cười trả lời: — Hiện giờ mới là thời kỳ phòng thủ. Khi nào cuộc phòng thủ của hai bên địch đều hoàn toàn, bấy giờ chiến tranh mới bùng ra được. Vì cả hai bên cùng muốn chiến tranh thì mới có chiến tranh. Mà việc phòng thủ có vững chãi, người ta mới dám muốn chiến tranh.

Muốn chiến tranh?

AI muốn? Họa chẳng mấy ông tướng. Chứ dân, thì còn ai muốn? Kể cả dân Đức. Dân thì chỉ muốn không chết đói, chết rét, không bị đàn áp, bóc lột, hành hạ, và được sống trong hòa bình, tự do.

Chiến tranh đối với dân?

Thì hãy nói phòng thủ thôi. Phòng

thủ cũng đã đủ chết dân rồi! Vì phòng thủ là tăng thuế để đúc khi giới, là hy sinh sự mở mang dân trí cho sự sửa soạn chiến tranh.

Có khi là dân áp nữa,

Đừng nói đâu xa, tự do báo chí xứ này xưa nay vẫn ở trong vòng rất chật hẹp. Nay vì việc phòng thủ, vòng chật hẹp ấy lại còn bị thu nhỏ thêm bằng một nghị định mới: cấm đá động tới những tin tức xét ra có hại cho việc phòng thủ.

Còn biết tin tức nào có hại và tin tức nào không có hại cho việc phòng thủ?

Chẳng hạn viết: « việc phòng thủ xứ này còn sơ sài quá, phải tăng gấp mười mong tránh được cuộc ngoại xâm » viết như thế cũng có thể bị buộc vào tội tiết lộ bí mật của nhà binh.

Kể làm tiết lộ những điều bí mật quan trọng thì đáng tội thật. Phiên một nỗi việc gì cũng có thể cho là bí mật và việc gì cũng có thể cho là quan trọng được.

Khải Hưng

và việc

Ta thấy tức bực muốn nhào vào mặt kẻ hành hung đã đánh, nhưng ta không khỏi băn khoăn tự nghĩ: tại làm sao trước Khương không chống cự lại. Là vì người nhà quê họ đã có nhiều kinh nghiệm rồi, bị đánh thì cố mà chạy, nếu không cần rắng mà chịu, sự kinh nghiệm dạy họ rằng đánh lại bao giờ cũng dở hơn đầu họ cả. Cho nên, cái thái độ chịu đựng của họ không đáng trách cho lắm. Và cũng vì lẽ ấy, thái độ của kẻ sát nhân kia không sao đáng thù được.

Đương lúc Pháp, Nam cần phải thân thiện này, những kẻ làm điều phi pháp có thể tổn hại đến sự thân thiện ấy, phải phạt thật nặng để làm gương cho kẻ khác.

Hòa bình

Ông Roosevelt, tổng thống nước Mỹ vừa mới gửi cho Đức và cho Ý một bức thư cay đắng cho hai nhà độc tài Hitler và Mussolini. Nói tóm tắt, ông ta ngọt ngào bảo rằng: Hai ông đương phá hoại hòa bình của thế giới. Thế nào các ông cũng đưa nhân loại đến một cuộc chiến tranh ghê gớm nữa, tuy rằng miệng các ông vẫn tuyên bố phụng sự hòa bình. Vậy tôi xin hỏi thật: các ông có muốn hòa bình không? Nếu có, các ông hãy tuyên bố bằng lòng để nguyên bản đồ Âu châu

trong một hạn ít ra là mười năm, và nước tôi sẽ điều đình với mọi nước để tổ chức một chế độ kinh tế mới có thể giúp Đức, Ý về phương diện tài chính và sản xuất được.

Bức thư ngỗ ấy đã gửi đi mọi nơi. Và hai nhà độc tài sửa soạn trả lời. Nhưng sau khi điều đình với các nước nhỏ ở Âu châu để có thể nói rằng: « Chúng tôi có muốn mưa phá hòa bình đâu, mà ông gửi thư cho chúng tôi. Ông nên gửi cho Pháp và Anh thì hơn ».

Vì rằng Đức Ý không thể được nữa: đất đai chật hẹp lắm. Anh, Pháp còn nhiều đất thuộc địa đấy, cho họ đi thi hòa bình sẽ vẫn còn như xưa. Có phải là chỉ tại Anh, Pháp mà thôi không?

Nói tóm lại, nước nào cũng chuộng hòa bình cả, tuy nước nào cũng mưu việc đức súng ống thật nhiều để đánh nhau. Duy có nước Nam nhà, yêu chuộng hòa bình một cách thành thực mà không thấy ai dèm xia đến, cả ông Roosevelt cũng vậy. Là vì có hùng cường, có đủ để cho người ta sợ thì người ta mới yêu cầu đừng đụng đến hòa bình. Âu cũng chỉ vì sức mạnh cả.

Hoàng-Đạo

NHỮNG VIỆC CHÍNH TRONG TUẦN LỄ

Tình hình Âu-Châu. — Vì có nhiều quân Tây-ban-Nha kéo sang Maroc và một đội chiến hạm lớn của Đức thao diễn trong một tháng ở miền biển Tây-ban-Nha nên có nhiều chiến hạm Anh, Pháp) chừng non 200) đã tập trung ở Địa-trung-hải để phòng ngừa một cuộc đánh úp Taoger.

Ở Đức lễ thọ 50 tuổi của Hitler đã cử hành rất long trọng, có 110 đại biểu của 23 nước tới Berlin chúc mừng Thủ tướng Đức. 24 liên đội chiến đấu (chừng 10 vạn quân), 200 phi cơ, các đội cơ giới hóa, các chiến xa cùng đại bác tối tân đã đi qua trật

Hitler — Ở Ý, ông Mussolini, trong một bài diễn văn quan trọng, đã phản đối bản đề nghị của ông Roosevelt, công kích ông đã huơ: các nước độc đoán vào ghế bị cáo. — Ở Pháp lại một tập sắc-lệnh-luật nữa ra đời: bổ thêm 15.000 triệu quan đồng vào việc phòng thủ, tăng và đặt thêm nhiều thuế, bớt các khoản chi tiêu không cần và định hạn giờ làm trong một tuần lễ ít nhất là 45 giờ. — Ở Anh, nghị viện đề nghị thi hành chế độ cưỡng bách tổng quân được đa số quốc dân hoàn thành, duy có phái lao-động phản đối.

(Xem trang 21)

TRĂNG NGÀN

TRUYỀN DÀI của THẾ LỮ, sẽ đăng tiếp Con Đường Sáng

Đã có bán

THOAT LY

Khái Hưng

của KHÁI - HƯNG

Giá 0p.35

CƯỜN SƠ

của TÔ TỬ

Huế — Tin vận động — Tranh giải Robin, đội ban Trung, Bắc đã gặp nhau và đã đá...nhau rất kịch liệt. Một dịp tỏ người Annam là một giống rất hùng, rất khỏe...khi nào Anna m đánh lẫn Annom.

Hanoi — Báo Đời Nay bị chính phủ kiện. Báo Thời vụ bị chính phủ kiện. Báo Phụ nữ thời đàm chính phủ kiện. Báo Effort không khéo cũng bị chính phủ kiện, vãn vãn..

Già chính phủ quách cả làng báo, có lẽ liên việc hơn. Cho tòa án và cho chính phủ.

Hanoi — Buổi lễ đức Không tử ở Văn miếu do ông Tổng đốc Hà-dông Vi-văn-Định tổ chức vào ngày 24 vừa rồi, bị ông Vi văn Định hoãn lại mấy tháng. Duyệt cơ: Đức Không đã báo mộng cho ông. Vì những gì gì ấy. Hiện ông đang chiêu tập các cụ đồ nho trong nước để dịch ra chữ Hán bài văn của ông, và các ông phủ, huyện đã làm hai bản chữ tày và chữ quốc ngữ để tế đức Không.

Hanoi — Haiphong — Thợ xẻ làm reo. Thợ co di, chủ kéo lại. Ông thanh tra lao động đang điều đình. Hiện chưa ra mặt nào cả.

Kiểm - hiệp thế giới — Động Tân Dân đại biến! Không thấy tiếng luyện kiểm. Không thấy kiểm quang xuất bản.

Hình như các tiền tiền đình công, Đề mời tiền ông Vũ đình Long truyền lại cho ít bạc các tiền tiền đã đầy công luyện được, mà Tiền ông đã dùng tả thuật thần gần hết.

Tin sau cùng: Theo tin tức nhận được, thì Tiền ông đã hóa phép mới thu phục được cả rồi.

ĐÒN HẸN

TRUYỆN TRÌNH THÂM của THẾ LỮ
(Tiếp theo và hết)

X AI HUONG phải vịn lấy hai tay Lê Phong để giữ lại. Cô đã biết rõ sức mạnh của hai cánh tay ấy, nhất là khi chủ nhân của chúng mang một sức cảm giận trong lòng. Đôi mắt Lê Phong, cái miệng của anh mím lại một cách đặc biệt, và cái thể dự bị khác thường của hai quả đấm dữ tợn, bằng ấy thứ Mai Hương đã được nhiều lần trông thấy và bởi thế cô càng biết rõ được cái sức nguy hiểm của Phong lúc bấy giờ.

— Anh Phong !
Tiếng nói của cô run rẩy và có giọng năn nỉ.

— Anh Phong ! Anh nên bình tĩnh lại.
Rồi ngánh về phía người đeo mặt nạ, cô nói một câu rõ rệt từng tiếng, nhưng Phong thấy kỳ đi lạ lùng:

— Thôi, vô ích, xong rồi.

Và tiếp luôn:
— Xong rồi ! Không ngờ chóng đến thế... Cả bọn họ thất bại rồi !

Người đeo mặt nạ thở dài một tiếng mạnh. Phong lấy làm lạ vì đó là tiếng thở khoan khoái của một người vui mừng. Anh nhìn hân hân rồi lại nhìn Mai Hương. Người thiếu nữ mỉm cười, sửa lại một bên mái tóc. Sắc mặt hồng hào của cô biểu lộ một sự vui sướng khó hiểu. Cử chỉ và thái độ của cô lúc đó càng khó hiểu hơn. Sự ngạc nhiên khiến anh trong một hồi lâu không nói được nửa tiếng.

Cái không khí trong gian phòng lịch sự lúc đó cũng như nhuộm một màu khác lạ. Nó vẫn yên tĩnh và tăng khuâng như ở một cảnh chiêm bao. Phong chưa bao giờ thấy có những cảm tưởng như bấy giờ. Anh phải viện đến sự liên lạc đều hòa của tư tưởng mới tin rằng mình đang tỉnh thức.

Người đeo mặt nạ tuy không nói gì nhưng đã bỏ được vẻ ngạo nghễ lúc trước. Hắn khoan thai đi tới gần một cái ghế bành cạnh cửa sổ, toan ngồi xuống đó, bỗng ngánh lại hỏi Mai Hương:

— Thế nghĩa là bây giờ... vô sự ?

— Vô sự... mọi việc đều xong xuôi cả. Cái nguy hại hiện giờ không còn nữa hay là không còn thế lực nữa...

— Bị bắt cả ?

Mai Hương gật:

— Bị bắt ngay sau vụ ám sát Lê Phong.

Cô bật cười khi thấy sự kinh dị hiện rõ ràng trên mặt người phóng viên.

— Vâng... Lê Phong vừa bị ám sát... Thực thể anh Lê Phong... Để rồi em nói rõ anh nghe. Nhưng trước hết em hãy dặn dò người nhà mấy điều đã.

Cô đưa tay bấm lên một cái khay điện và đợi. Cánh cửa phòng chợt mở, một người đàn ông bước vào. Hắn mặc áo tây vàng và quần ta trắng, vẻ mặt lễ phép. Phong nhận ra chính là một đứa trong những đứa hầu hạ và canh giữ anh hôm qua.

Mai Hương gọi bảo:

— Anh Bê pha ngay ba chén cà phê và đem chai có nhắc lên... Bảo tài xế ra đánh xe vào cho tôi, tôi không đi nữa.

Người tên là Bê sắp quay gót, cô bỗng gọi lại:

— Hồi xem cô Lan Hương đã về chưa.

Cô nói rồi ngồi lên một chiếc ghế, vui vẻ nhìn khắp phòng một lượt, miệng vẫn gữ nụ cười tươi trẻ khiến cho vẻ đẹp trên khuôn mặt tuyệt mỹ càng rực rỡ thêm.

Phong vẫn chưa hiểu ra sao.

Trong mấy phút này, anh có những ý tưởng rất khác lạ về sự đời và thấy hình như các việc xảy

ra không theo một trật tự, một luận lý bình thường. Mỗi lúc anh thấy một thêm kỳ đi

Sau cùng, thấy Mai Hương chưa chịu phân giải, anh kéo ghế ngồi gần và hỏi cô:

— Thế này là thế nào, cô Mai Hương?

Cô cười:

— Vâng, rồi em sẽ nói, anh đừng cho em thử chút đã... Bao nhiêu việc rắc rối... em cũng còn phải xếp đặt lại cho có thứ tự đã chứ... có phải không anh Thanh?

Người lạ mặt gật đầu. Phong thấy đôi mắt cô ánh tươi cười và chế nhạo.

Phong hỏi:

— Thanh? Thanh nào?

— Vương Thanh, tức Bình, người mà anh gặp ở vườn hoa hàng Đậu chiều hôm kia.

— Người bị mặt lừa cho lời đến Mã-mây ấy phải không?

Hương gật đầu:

— Đích thị ! Thôi anh Thanh không cần giữ mặt nạ nữa, bỏ ra cũng không hại gì.

Phong càng ngạc nhiên:

— Thế là nghĩa làm sao? Thực tôi...

— Anh cứ kiên tâm... việc rắc rối đến đâu sẽ cũng thành giản dị.

Nhưng Phong không thể đợi được nữa. Anh hỏi:

— Thế ra chính anh này lừa tôi sa vào cái sào huyệt ở Mã-mây?

— Vâng.

— Nhưng sao bây giờ lại ở đây?... Bây giờ anh ấy bội phản... anh ấy bỏ đảng Tam-sơn rồi sao?

— Không.

— Không? Lại thực... Thế sao...

Mai Hương nhìn Lê Phong bằng đôi mắt ranh mãnh:

— Không sao hết. Anh Thanh không phải người của Tam-sơn, mà đảng Tam-sơn cũng không bao giờ hội họp ở Mã-mây hết.

— Ô ! quái lạ ! quái lạ, thế là thế nào.

Mai Hương e thẹn như người sắp thú một tội:

— Vâng, em xin nói rõ... Nhưng trước hết xin anh cứ bình tĩnh nghe em kể đầu đuôi... Trong các việc xảy ra vừa rồi, đảng Tam-sơn chỉ có trách nhiệm một nửa.

Cô không để cho Phong ngắt lời, nói tiếp ngay:

« Em xin chia câu chuyện ra làm hai phần. Phần thứ nhất kể từ cái án mạng rất khôn khéo ở phố Huế, (cái án mạng Tam-sơn báo trước cho anh biết để đe dọa anh) cho đến lúc anh cải trang định đi dò xét bọn Tam-sơn. Còn phần thứ hai, là từ lúc anh bị giam hãm cho đến bây giờ. Phần thứ hai này bọn Tam-sơn không dính dáng tới... »

— Thế ra tôi bị giam hãm là do

tay một bọn khác ?

— Vâng.

— Do một bọn hội họp ở Mã-mây và hành động dưới quyền một người thiếu nữ ?

— Vâng...

— Một người thiếu nữ tự nhận là một yếu nhân trong đảng Tam-sơn ?

— Vâng.

— Ô hay ! thế thì bọn ấy là bọn nào ? Mà sao họ lại lập mưu giam hãm tôi ?

— Họ giam hãm anh để tránh cho anh nhiều sự nguy hiểm.

— Tôi không hiểu.

— Nhưng rồi anh sẽ hiểu : anh cứ bình tĩnh nghe em nói rõ và đừng ngắt lời em. Bây giờ hãy xin anh xoi nước để dự bị lời khen các bạn hữu trung thành với anh và nhất là để khen cái cách khuôn xử rất khéo để anh khỏi bị hại...

Mai Hương đứng dậy bước đến cho Lê Phong một chén cà phê nóng mà người đầy tớ vừa đưa vào. Cô trở hân hân nói với Phong:

— Giúp việc các bạn hữu trung thành của anh, là những người lành lợi như bọn này. Đó là những người làm ở nhà em, những người ngày thường hầu hạ bà em, nhưng khi biến sẽ là những tay hành động rất giỏi. Đây, em xin kể lại câu chuyện từ đầu đến cuối.

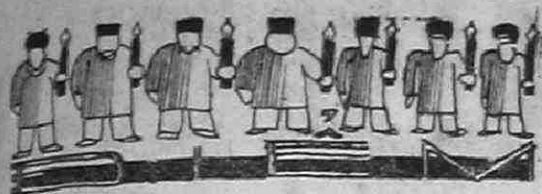
« Ngay từ lúc anh cho em biết rõ những sự hành động của đảng Tam-sơn, em đã lo ngại. Khác mọi lần trước, những việc làm của bọn gian ác trong vụ này em thấy chu đáo một cách nguy hiểm. Em thấy cách tổ chức của chúng khôn khéo hơn cả bao nhiêu đảng gian ác từ trước đến nay. Cái thư báo trước và đe dọa anh, chỉ là một thủ đoạn thường trong rất nhiều thủ đoạn cao-đẳng mà chúng có sẵn.

« Em đã nói cho anh biết ngay từ phút thứ nhất những điều lo ngại của em, nhưng anh không cho là quan trọng. Tình ưa mạo hiểm đã đưa anh bước những bước quá táo bạo và không kịp đề thì giờ đề phòng. Anh lại muốn hành động một mình — không cho em dự vào công việc mạo hiểm. Bằng ấy điều là cái cơ bản em phải hành động một mình.

« Em liền mở riêng cuộc điều tra. Trong không đầy nửa ngày, trong lúc anh dự bị và bàn tính tiến hành kế hoạch của anh, em cũng tìm được nhiều manh mối bí mật.

« Em đã biết nguyên do cái án mạng ở phố Huế : Nguyễn Bằng bị giết vì bội phản. Em lại biết rõ cái phương pháp chúng dùng để giết Nguyễn Bằng. Phương pháp đó em đã tìm được cách gián tiếp nói (xem tiếp trang 19)

Thế-Lữ

B A O

ĐỘI QUÂN Ô UẾ

THỰC LÀ HỒI NHIỀU NHƯNG trong văn và báo giới. Bất cứ cậu học trò nào cũng bắt chước chữ ngu, cau mày cho có vẻ quan trọng để viết một bài phê bình. Bất cứ một ông thanh niên nhân đôi nào cũng chế tạo một thiên tiểu thuyết con con, để điếu đặt những tư tưởng vô cùng nông nổi.

Nhiều lắm. Nhà báo, nhà văn ở nước này bỗng nảy lên nhanh chóng là.

Hôm qua, cậu ấy còn chép bài phạt trong lớp. Hôm nay cậu ấy đã ngạc nhiên thấy mình là tác giả một ít hàng chữ in.

Thế là trong túi họ đã sẵn ít danh thiếp có những hàng chữ danh giá dưới tên. *Mỗ-sinh* trợ bút báo này, biên tập viên báo kia, hoặc gọn gàng hơn: *Mỗ-sinh*, nhà làm báo.

Họ bắt đầu khinh người đồ tự tôn họ. Và khi nói đến một nhà văn, nhà báo thực thụ... « Hừ! thằng cha ấy thì viết ra quái gì ».

Cái đó cũng chẳng sao. Vì đó mới là công việc hiển hậu.

Người ta sẽ cười mà xem dáng điệu và ngôn ngữ của họ. Và người ta nghĩ đến một cảnh tượng thường gặp trong ngày Tết: đứa trẻ thò lò mũi, mặc áo gấm, đội nón dứa, đang nghiêm trang đi đứng y như người lớn, và giữa cặp môi vung đại, cầm một mẫu thuốc lá phi phèo.

Có phải không? Thực là cảnh hay mắt.

Phiền một nỗi chúng ta chỉ thấy

Ngân phiếu gửi cho :

Monsieur le Directeur
du Journal NGÀY NAY
80, Av. Grand Bouddha — Hanoi
Đừng để tên người, nhất là tên những người trong tòa soạn và trị sự như thường đã xảy ra.

hay mất một lúc ngắn.

Các nhà văn sĩ mới nảy nở ít lâu nay còn tìm được cách để cho ta gồm.

Vì họ buồn.

Mà buồn một cách tào tợn, trắng trợn, kiên cố, chỉ tâm chỉ thành.

Họ là một đội quân hùng dũng đi thương, tụ tập dưới bóng cờ của sự thô tục và lấy tiếng chửi bới làm khẩu hiệu.

Và kiêu hãnh vì đã theo được cái chủ nghĩa mới lạ ấy.

Và hàng hải sủa tập lấy đủ mọi lời ghê tởm mà họ cao giọng hô hét, hô hét một cách sung sướng mẽ mẽ.

Cảnh tối đen ở uế là địa phận của họ. Họ xây đắp bia danh dự bằng thứ đất bùn tanh hôi nhất. Bọn người ấy vẫn đang dầy công kiến thiết một thành trì trong đó họ vui sống. Xứ sở của họ, thế giới này không có tiếng nào có đủ nhớ nhép để ta đặt tên cho.

Quen tối tăm, họ không chịu được ánh sáng. Họ thù ghét với tất cả cái gì là tươi đẹp ở đời.

Vừa rồi không nhận được tức giận, họ kéo dài đời ra ngoài thành. Họ ném ra đời những nắm rác rưởi mục nát vì tích trữ từ lâu: đó là những lời vu cáo và nguyên rủa.

Và đó cũng là những khi giới ghê gớm — và ghê tởm — khiến cho chúng ta phải vội vã tránh đi. Ta tránh lên trên cao, chỗ có nhiều ánh sáng và khinh thành: họ không bao giờ tới được.

Sự bảo học làm tăng lòng phần nộ, họ trở về, nghiêng rặng để dự bị nhiều trận nữa, và mỗi lần xông ra lại ô-uế hơn lên!

Từ nhà văn sĩ bất đắc chí và dở hơi, họ thành hạng người là tất. Từ hạng người là tất họ biến thành sự tà tất.

Cũng may, nhân loại chỉ có một số rất ít tiến bộ theo cái lối đáng buồn của bọn này.

LÊ-TA

TẬP KIỀU

« Ba sinh » âu cũng duyên giới...

TIN VĂN... VĂN của LÊTA

T LẬU NAY Lêta lười đưa tin văn... văn. Các bạn hữu đã hỏi nhỏ:

— Thế nào thế? Hết

mực rồi sao?

Lêta đoán thấy, sau câu hỏi, một nháy mắt hóm hỉnh và một nụ cười mỉa mai.

Lêta không cần. Lêta được cái tăng lên là giới. Nhất là khi một mực giữ tinh lười.

Nhưng không gan được lâu.

Thời thế gần đây thực biến thiên.

Rất nhiều thơ quê văn ngông ra đời: một vài tờ báo càng ngày càng gần; ông Trần bà Vinh chưa chịu đổi tờ *Sao Mai* ra tờ *Sao Hôm* — để rồi nhân tiện đổi thành tờ *Sao... tất hẳn*. Bọn « làm báo với tiền » ngày một thêm nhiều, một thêm những; sự non nớt lấy đáng bộ thâm thủy, sự thô tục được coi là một tinh tốt; những Khương hữu Tài và Dương trung Thực đương tập tễnh xuất hiện; và ở đó đây người ta diễn thuyết để phô diễn những tư tưởng bại xu...

Văn văn... văn văn...

Bao nhiêu chuyện xảy ra! Mà các bạn thì bao nhiêu lần thúc giục.

Ngon bút của Lêta (vì thế cho nó hùng) khác nào như thanh bảo kiếm. Gươm báu lâu ngày không có việc (nghĩa là không có cái đầu nào để làm rơi) một mình dựng ở góc tường và đêm đêm thường có tiếng cựa mình trong vỏ.

Bút Lêta cũng cựa quậy mãi.

Hôm nay Lêta cầm đến bút, thấy nó có vẻ mừng rỡ một cách cảm động, và hăng hái sung sướng chạy trên mặt giấy như... (lại vì von l) như con tuần mã trên cánh đồng mệnh mang.

Này là một cái gần bường bình: những tiếng tây len vào câu nói An nam. Báo hằng ngày luôn luôn đăng: *M. Nguyễn văn A. được thăng tham tá ngạch Canh nông, M. Vũ văn B. được hưởng thụ lòng của phẩm*

(Xem tiếp trang 18)

Lê-Ta

ĐI NGHỈ MÁT

CHÔNG — Năm nay mơ định đi nghỉ mát Chapa, Tam-Đảo hay Đê-sơn?

VỢ — Năm nay em chả định đi đâu cả, ở nhà chỉ mua hộp PHẤN THUỐC SOA RÔM « CON GÀ » Op.10 để chiều chiều khi tắm xong, ta soa cho ta, cho con ta, xem có trắng, có mát, có thơm, có thích hơn đi không!!

CHÔNG — Phấn ấy mua ở đâu?

VỢ — Ở các nhà đại-lý Rượu Chổi Hoa-kỳ và Phòng-Tích Con Chim.

CHÔNG — Thế mua vài hộp đem đi thì mơ đi chứ?

VỢ — Còn nói gì nữa!!

BỆNH VIỆN

Bác-sĩ Vũ-Ngọc-Huỳnh

72-74-76 AMIRAL SENES

(sau nhà Rượu)

Có đủ các máy chiếu điện và chữa bệnh bằng điện

GIẤY NỔI 622

TAM DAN CÔNG
THƯƠNG XÃ
VIỆT-HÓA
31, Sinh Từ — Hanoi
VIỆT-HOA
En face du marché Vientiane

Chuyên mua, bán giúp
các ngài hết thảy kỹ nghệ,
hàng hóa, lâm vật thổ sản
của toàn xứ Đông-pháp.

RẤT TIỆN LỢI VÀ NHANH CHÓNG

Chế tạo mảnh mảnh trúc
«Oforêstor» bằng thủ trúc
phương hoàng rất mỹ
thuật, bền chắc và giá hạ

Bán buôn và bán lẻ, nhận các
commande tùy theo ý muốn
của khách hàng.

MUỐN ĐẸP
các bà, các cô
chỉ nên dùng
SỮA, KEM,
PHÂN, SÁP

INNORAMA
BÁN TẠI
các hiệu bảo
chế Tây, các
cửa hàng to
hoặc tại ĐẠI-LÝ
35, RUE RICHAUD
HANOI

Tắm bể

Mua áo tắm bể
nên chọn cẩn
thận. Áo may
khéo mặc vừa
để chịu vừa tôn
vẻ đẹp thân thể

HIỆU DỆT

NAM-HAI

45, RUE DU LAC — HANOI
(en face pagode Ngọc-Sơn)

CÓ NHIỀU KIỂU ÁO MỚI
CHẾ RẤT NHẪ — GIÁ HẠ

CON ĐƯỜNG SÁNG

TRUYỀN DÀI của HOÀNG ĐẠO

(Tiếp theo)

UY bửu mới, mĩa mai:

— Hừ, công bình!

Chàng vừa nghĩ đến
đời xa xỉ, dâm dật
của Kinh và không
thể dùng, chàng tự nhiên đem so
sánh với đời thiếu thốn của những
người nghèo sống trên đồn điền
của bạn chàng. Duy buồn rầu
nhận thấy bao nhiêu người cực khổ
đề một vài người sống một cách dễ
dãi quá, trong sự trụy lạc dễ mạt.
Chàng nghĩ đến ô-tô của chàng, đến
đời của chàng hiện sống, đầy đủ và
dâm dật, và nhớ đến giá cơm bữa
ở nhà tá điền. Chàng cho hai tay
vào túi vừa lưng thưng đi vừa nghĩ.
Duy bỗng thoáng nhận ra trong trí
cái nguyên nhân sâu xa của sự trái
ngược bất công ấy, và nói một
mình:

— Chỉ vì Kinh, chỉ vì ta có của,
có đất. Dân quê khai thác, ta chỉ có
việc ngồi không mà hưởng; như
con tằm nằm yên ăn lá giâu, quên
mất rằng đã làm hại cho cây giâu.
Giàu, không có tâm ăn lá, chắc lên
được tốt tươi; dân quê, không có
những người đến ăn hớt, có lẽ sống
một đời đầy đủ hơn.

Và chàng hiểu vì lẽ gì sự buồn
nản đã theo đuổi chàng trong sự
thất bại ở đồn điền, chàng làm chưa
đến nơi đến chốn; của người, chàng
đem trả lại, mà vẫn còn tiếc như là
của mình. Chàng sẽ trở về quê, làm
hơn nữa, và chàng vừa mới nghĩ ra
rằng chàng có đáng ở lại đây, thật
chỉ vì chàng giúp ích cho đời sống
của tá điền mà thôi.

Duy nhìn chung quanh. Trong
các gian hàng sáng sủa, những
người ngồi có vẻ phi nộn há hê.
Duy tò mò ngắm những cô con gái
ngồi bán hàng, nét mặt tươi tỉnh
dưới làn phấn dầy, những bà chủ
béo tốt ngồi nhai trầu nhìn lơ đãng.
Chàng cảm thấy họ sống một đời
chắc chắn, no nê, khác hẳn với đời
dân quê. Những người qua lại, Duy
thấy hầu hết cũng sạch sẽ nhàn
nhai trong những bộ quần áo là
lượt, dài diêm, tựa hồ như họ vừa
mới ở trong các gian hàng kia bước
ra. Thỉnh thoảng, chàng gặp một
vài người nghèo ngác, màu da rám
nắng nổi bật lên như một vết bẩn
trong đám người đi.

Lúc chàng qua hết dãy phố, rẽ vào
những con đường hẻo lánh, Duy
lập tức thấy những vết bẩn kia mỗi
cúc một nhiều, và khi chàng bước
hắn đến rặng ô, thì màu nâu bẩn

đã thành màu của cả phố. Khi ấy,
màu trắng của một chiếc áo dầy
xa, Duy trông như một nơi ở xa lạ
đẹp dễ lạc loài đến. Chàng buồn
nản nghĩ rằng ở đây cũng như ở

thôn quê, cũng có hai thứ người
khác nhau. Và chàng bỗng tự nhủ
thăm:

— Có lẽ cũng vì một nguyên nhân.
Người nghèo làm cho người giàu
thành thói.

Một đứa trẻ gầy như que củi trong
đồng giẻ rách tiến sát đến cạnh Duy,
chỉ tay nói:

— Xin cậu một xu.

Duy giặt mình quen mồm, chàng
gật:

— Không có. Bước ngay.

Đứa trẻ thản nhiên như không
nghe tiếng, leo dẹo theo nói lái nhai.
Như cái máy, Duy lấy ra một đồng
trình vứt cho đứa bé. Đứa trẻ nhìn
chàng tỏ vẻ cảm ơn, rồi quay đi.
Duy cảm thấy hơi tự thẹn, như đã
làm một việc gì xấu xa. Chàng lơ
mờ nhận thấy những đứa trẻ sống
khổ sở như đứa ăn mày vừa rồi,
nhiều nhiều lắm, và chính chàng
cũng gánh một phần trách nhiệm
về cuộc đời khổ đốn của chúng.
Chàng buồn rầu nghĩ thầm.

— Có lẽ ý tưởng công bình cũng
chỉ là một tuyệt đích ta mong tưởng.

Duy thấy sự trái ngược bất công
không phải riêng ở đồn điền của
chàng, mà ở khắp nơi, chỗ nào
cũng hiện ra sự sống như một quả

núi bất di-dịch. Duy bối rối,
quay trở vào trong thành phố,
đi bước một nghĩ ngợi.
Duy cảm thấy mình vừa
tìm thấy một khu rừng rậm,
càng vào sâu càng thấy chỉ
chất cây cỏ. Chàng tò mò
nhìn những người đi qua
mặt chàng, vội vàng hấp
tấp và tự hỏi:

— Không biết họ có nhìn
thấy không?

Và Duy nảy ra cái ý muốn ngộ
nghĩnh gọi từng người lại bảo cho
biết. Nhưng đến lúc nhìn rõ nét mặt
thờ ơ của họ, Duy có cảm tưởng

rằng mỗi người là một thế giới riêng,
không hiểu biết được những việc
xảy ra ở trong. Chàng tự kiên rằng
cái thế giới riêng của chàng cao quý
và đẹp dễ.

Duy đang mĩm một nụ cười tự
túc thì có tiếng gọi ở sau lưng. Duy
quay lại và thấy một người trẻ tuổi
tay cắp mấy quyển sách, tươi cười
chạy theo chàng.

— Anh Duy đi đâu đấy?

— Kia, anh.

Duy giơ tay ra bắt, và cố nhớ
xem người trẻ tuổi ấy là ai. Chàng
thấy mặt người ấy quen lắm, nhưng
không rõ là gặp ở đâu, tên là gì nữa.
Sợ làm phật ý bạn, chàng hỏi vào vờ:

— Độ này thế nào?

Người trẻ tuổi chép miệng:

— Tôi thì còn thế nào nữa. Vẫn
hai buổi đi làm như thường. Nhưng
còn anh?

— Tôi vừa ở trên đồn điền về.

— Thế thì còn gì bằng nữa. Suốt
sương thật.

— Anh tưởng thế đấy thôi.

Nhưng Duy đã thoáng gặp đôi
mắt bạn nhìn chàng một cách thêm
thường; lòng tự kiên sống một đời
cao quý hơn đời mọi người chàng
bỗng thấy mạnh mẽ hơn.

Hai người lưng thưng vừa đi vừa

Đến đây, Duy nhớ hẳn ra rằng Nhàn — tên người trẻ tuổi — quen chàng từ hồi còn ở Hà Nội, làm ở một sở buôn, và sống một đời buồn tẻ, đến anh ta không có cái thú đọc sách. Duy mỉm cười hỏi:

— Anh ra thư viện chắc?

— Vâng. Anh có rồi thì giờ ra đây chơi đi.

— Thì giờ thì tôi có nhiều lắm. Chỉ sợ dùng không hết.

Duy vừa nói vừa mỉm cười. Chàng thấy trong lòng thư thái; không hiểu vì lẽ gì. Bông hoa gạo ở cạnh hồ Hoàn Kiếm ánh đỏ xuống nước, trước kia vẫn làm Duy khó chịu, hôm nay không gợi trong trí chàng những ngày hè oi ả nữa.

Vội lòng thư thái ấy, Duy đến thư viện. Phòng sách vắng. Đọc một người thư ký ngồi cầm cụ viết. Duy bỗng nhiên cảm thấy sự huyền ảo ở ngoài phố ngừng lại, để chỗ cho êm tĩnh. Nhàn đặt sách lên bàn, chào viên thư ký, rồi hai người đi thẳng vào trong cùng. Duy để bạn tìm sách, đứng dựa vào tường. Ánh sáng chiếu qua cửa sổ lấp lánh trên gáy những quyển sách xếp từng hàng trên ngăn tủ. Duy với một cuốn, giờ ra nhìn mấy hàng chữ. Rồi gấp lại. Nhàn đã đi khuất, chỉ còn lại một mình Duy. Chàng tưởng chừng như lạc vào một nơi tĩnh mịch, đây tiếng ca lảnh lẽ của muôn nghìn cuốn sách.

dân quê, chàng có cái cảm tưởng rằng mỗi người như một quyển sách, bề ngoài giống nhau, nhưng thấy đều có một linh hồn riêng, rung theo một điệu riêng.

Duy nhớ lại. Đã nhiều lần, chàng đến đây xem sách, nhưng chưa lần nào chàng thấy cảm động như lần này. Duy âu yếm nhìn từng quyển sách, trong đó đọng lại những tình cảm, những ý tưởng của người đời nào, ở những xứ xa lạ. Chàng cảm một quyền, giờ ra đọc, và bỗng nhận thấy sự nhàn nại vô cùng của sách. Sách để đây, không biết từ bao giờ, mười năm, hai mươi năm rồi, nhưng không khi nào tỏ ra ý vội vàng, tức bức. Ai muốn biết, muốn hiểu, thì đem ra mà đọc. Sách sẽ diễn lại, giảng một lần nữa những tư tưởng bàn bạc của tác giả. Ngày tháng qua, nhưng sách vẫn còn đây, mười năm sau, có người giờ đến, sẽ lại vang lên giọng thơ của Lý Bạch hay của Verlaine, sống lại những màu tư tưởng của Marc Aurèle hay của Mác-tư. Duy thấy yêu sách vì ý nhàn nại vô cùng ấy. Những ý tưởng của người xưa, bây giờ đọc đến, muốn hấp thụ sẽ đọc thêm nữa, nếu không thời giờ đây, lúc nào muốn sẽ lại giờ ra, sách luôn luôn nhắc lại không bao giờ nản.

Duy nghĩ ngợi bàng hoàng, chàng nhớ đến công việc chàng mới

hiều óc; thông minh, bao nhiêu tâm hồn cương quyết, đã sống trước chàng và đã nghĩ đến nghĩa lý của cuộc đời. Duy thấy mình còn là người học trò non nớt, đi tìm sự thật sau gót chân bao nhiêu người khác.

— Vậy mà ta còn tự kiêu kia đấy!

Duy mỉm cười tự mỉa mai, và thấy trong thâm tâm lòng khiêm tốn trở nên mạnh mẽ. Ngày nay, chàng nghĩ thầm, cũng hẳn có nhiều tâm hồn cương quyết hơn hẳn như những tâm hồn ngày xưa, và hẳn cũng đang tìm tôi để mong loài người một ngày một sung sướng hơn. Nghĩ đến đây, Duy hãy thấy vui vẻ trong lòng. Từ trước chàng vẫn thấy cô quạnh trong việc làm, nhưng bây giờ chàng không nghĩ thế nữa. Chàng nghĩ đến những người như chàng đương tìm tòi, mong mỏi, và cảm thấy lòng mong mỏi chung ấy là một sức mạnh có thể thay đổi được cả xã hội chung quanh. Một mình chàng không làm gì được hết; bây giờ chàng mới thấy rõ, mong khác chỉ là giấc mộng của một sự tự kiêu vô lý. Chàng chỉ là một bộ phận nhỏ của một cái máy lớn; cái máy lớn ấy, là ý muốn chung của nhiều người đồng ý với chàng.

Chàng nghĩ đến dân quê, đến sự ngu dốt, sự mê tin của họ, trong lòng không thấy tức bức, hay khinh khi nữa. Duy cảm thấy một cách sâu xa rằng họ với chàng hơn kém không phải là thiên tính khác nhau mà là vì học vấn; chàng có thể có một tâm hồn dễ rung động vì lòng vị tha, thì họ cũng có thể thổ được và các bản tính tốt ấy mới là điều cần. Chàng thấy bản phận của chàng trở nên dễ dàng: nhiều người khác sẽ cùng chàng mưu sự kiến thiết một xã hội mới, hợp với công lý hơn.

Tâm hồn bình tĩnh, Duy gấp cuốn sách lại nhìn ra cửa sổ. Ánh nắng nó rọi trên lá cây chàng thấy rực rỡ lạ thường; tiếng xe cộ rộn rịp ngoài phố vắng đưa lên rất nhẹ nhàng. Duy bỗng có cảm giác êm ả, là đã trông thấy sự rực rỡ của ánh nắng, hương sự nhẹ nhàng của sự rộn rịp kia ở đâu rồi. Chàng im lặng đợi và bỗng vui vẻ nhớ ra cảm giác ấy, là những cảm giác của chàng buổi sáng khi chàng gặp Thơ đứng in hình lên trời xanh.

(Còn nữa)

Hoàng Đạo

Để tiếp theo truyện Con Đường Sáng, nay mai sẽ đăng:

Trăng Ngàn

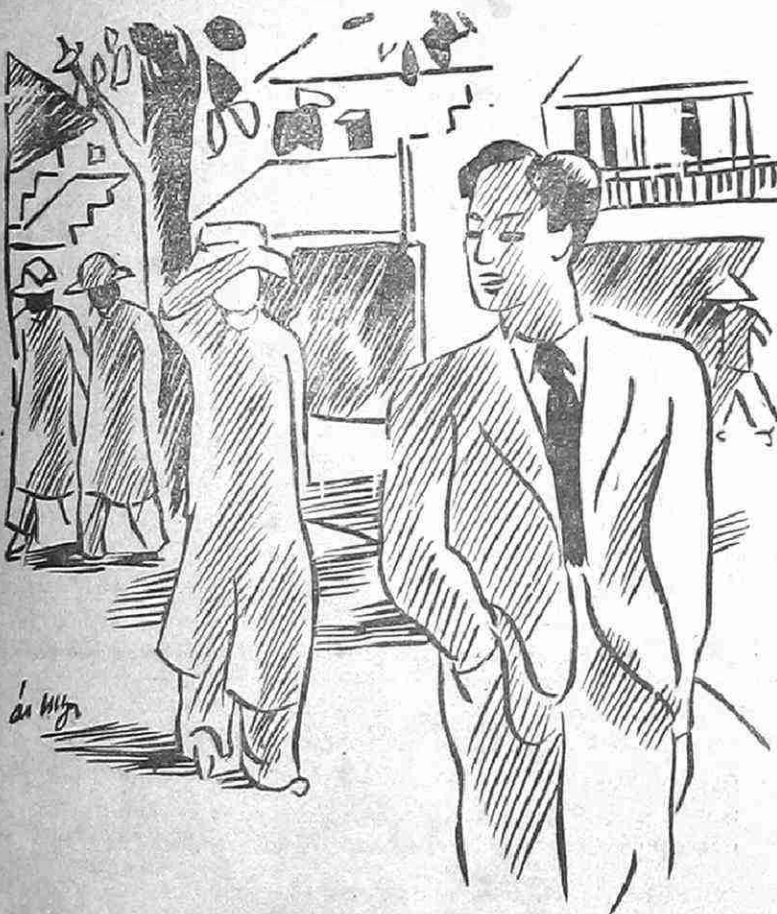
Một tiểu thuyết của Thế Lữ

Những vẻ đẹp hùng vĩ của Thượng-du.

Một tâm địa tình hoang đại và ngày thơ trong một khung cảnh rừng rú.

theo đuổi trong vòng mấy tháng đến cái chân nản quá vội vàng của chàng trước sự thất bại, và lấy làm tự thẹn khi nghĩ đến sự nhàn nại của sách chổng chất chung quanh. Bao nhiêu người tài, trí, bao

Duy quên cả thì giờ và mọi sự chung quanh. Chàng giờ hết quyền này đến quyền khác, mỗi quyền chàng thấy sống một đời riêng, và chàng sức nghĩ đến Nhàn, đến Kính, đến những người qua đường, đến

Docteur ĐẶNG VŨ HỶ

Ancienne Interne de l'Hôpital Saint Lazare de Paris

Spécialiste des maladies vénériennes et cutanées

CHUYÊN MÔN VỀ:

Bệnh hoa liễu,
Bệnh đàn bà,
Sửa trị sắc đẹp

KHÁM BỆNH

Sáng 9 giờ đến 12 giờ

Chiều 3 giờ đến 7 giờ

Chủ nhật mở cửa cả buổi sáng

CHỖ Ở và PHÒNG KHÁM BỆNH

16 & 18, Rue Richaud, Hanoi

(đầu phố Hội-vũ)

Tél. 242

Mạnh như sấm bành
Ngon như canh-ky-na
Rẻ như rượu vang

Rượu Dâu

Lê-Quỳnh Quảng bình

là một thứ rượu bổ có thể dùng giải khát và giải lao

Ai muốn làm đại-lý xin viết thư thương lượng với Tổng đại-lý

M. Ngô Như

49, Rue de la Gare — Vinh

Les lampes

Pertrix 588

surpassent les autres par leur effet lumineux

En vente chez

tous les grands bazars et magasins de la branche

Dịch văn

Ái ích lợi của sự dịch văn, và những tài liệu quý báu mà sự dịch văn ngoại quốc sẽ mang đến cho văn chương ta, ai ai cũng đều biết cả. Ai cũng cảm thấy cái cần phải dịch văn ngoại quốc, trong văn chương nước nhà đang mở mang. Vậy mà chúng ta thấy rõ ràng rằng những áng văn dịch vẫn không được hoan nghênh ở xứ này. Có nhiều độc giả hề thấy văn dịch là không muốn xem, và bởi thế, nhiều báo chí không dám đăng luôn những bài văn đó.

Sự lãnh đạm ấy có thể cắt nghĩa được vì hai lẽ: lẽ thứ nhất, dịch văn nước ngoài — nhất là văn Pháp — là một công việc rất khó, ít người làm nổi. Những người chuyên dịch văn ở bên ta thường thường chỉ hiểu độc giả những bản dịch sai lầm và không có giá trị mấy. Trong lúc dịch, những người đó đã để rơi ở dọc đường mất cả những cái tinh hoa của nguyên văn, và những công trình họ làm nên không còn gì quyến rũ người đọc nữa. Nhiều tác phẩm ngoại quốc rất hay trở nên những tác phẩm rất tầm thường ở ta, và những độc giả biết tiếng Pháp — rất nhiều — thích xem những tác phẩm đó ở nguyên văn hơn.

Lẽ thứ hai, sự chọn lựa những tác phẩm để dịch không được sắc đáng. Những tác phẩm đáng dịch lại không dịch, chỉ đi dịch những tác phẩm nào mà người dịch xét ra có thể bán chạy được: sự tính toán về lợi lộc ấy dần dần làm giảm giá trị của những tác phẩm dịch đi. Một thí dụ: trong văn chương mới của Tàu tôi chắc không hiếm những tác phẩm hay và đặc sắc, vậy mà chúng ta chỉ được đọc vài quyển tiểu thuyết rỗng tuếch và ủy mị của Tử-trầm-Á, hay vài cuốn tiểu thuyết kiếm hiệp nhảm nhí. Người mình thích đọc văn Tàu, các nhà dịch văn lợi dụng lòng thích đó đã dịch bất cứ tác phẩm nào của Trung quốc. Chúng ta không biết một chút gì về các tác phẩm của

các nhà văn Tàu hiện giờ, hay của các nhà văn Nhật bản.

Dịch văn căn cứ trước hết vào sự lựa chọn. Đó là một công việc chỉ thành tựu được khi nào làm theo một phương pháp nhất định, có quy củ hẳn hoi. Dịch lung tuag, không có lựa chọn, cũng nguy hiểm như dịch liều. Phải dần dần ảnh hưởng người đọc khiến họ sẵn sàng đón tiếp và hiểu biết những tác phẩm dịch sau này. Có những tác phẩm của nước ngoài mà ta không có thể không bị trừng phạt khi đem ngay vào thư viện nước nhà. Có những tác phẩm dễ dàng dọn đường cho những tác phẩm khác, và chỉ một công việc định về lâu dài có thể thu gồm dịch được cả.

Có lẽ, những bản dịch cuốn *Les trois Mousquetaires*, hay *Ngũ ngôn của La Fontaine*, mà ông Nguyễn văn Vĩnh đã xuất bản, được người đọc hoan nghênh. Nhưng sau đó, còn có những tác phẩm Pháp nào dịch được chú ý nữa đâu? Cũng thế, bây giờ người đọc đã bắt đầu chán những tác phẩm dịch của Tàu: ta lấy làm ngạc nhiên rằng nhiều người còn vẫn cứ dịch những tiểu thuyết mà người Tàu dịch lại của Anh hay Mỹ, hoặc tự đặt ra mà chúng ta không biết.

Tôi đã có dịp nói đến những tác phẩm dịch của ông Nguyễn Giang, quân đốc tử sách Âu tây tư tưởng. Ngoài cái lỗi dịch rất vội vàng và cẩu thả, không đúng nguyên văn, — ông Giang chắc chỉ chữa sửa qua những công việc của nhiều người khác — những tác phẩm chọn lựa đi quá cái trình độ thường thức — mà thường thức bằng tiếng quốc ngữ — của độc giả. Tử sách Âu tây tư tưởng chỉ có thể và có ích lợi là một tủ sách bình dân và phổ thông, truyền bá bằng công việc dịch văn những tư tưởng của Âu tây, và đi dần từ chỗ dễ đến chỗ khó. Phải có một thời gian sửa soạn, và không phải ngay lần đầu mà khiến cho người ta hiểu được Racine, lại qua một bản dịch sai lầm nữa!

Tôi muốn gọi tính thận trọng của người dịch văn. Người rầy phải hiểu rằng dịch sai hay nhầm, tức là phản hai lần: phản tác giả mà mình dịch tác phẩm, lại phản cả lòng tin của độc giả đối với tác phẩm ấy nữa. Chớ có ai tưởng rằng dịch văn là một công việc dễ dàng, và kẻ nào không đủ tư cách thì đừng dịch nữa còn hơn. Công việc dịch văn phải để dành riêng cho những người hiểu biết, học rộng cả ở tiếng ngoại quốc và tiếng nước nhà, những người coi công việc dịch văn không phải là một công việc thêm thắt và mua vui, mà chính là một công việc quan hệ, có ích lợi lớn cho văn chương; tóm lại, những người có lòng kính trọng cái của quý báu nhất trên đời: những tư tưởng của một nhà nghệ sĩ.

THẠCH LAM

CÂU Ô

Cần người làm

— Một hãng buôn lớn cần mấy thiếu nữ dưng đàn và thạo tiếng Pháp để bán hàng. Lương cao. Hồi: 139, Hàng Bạc, Hanoi.

— Cần một cô giáo có bằng Brevet Elémentaire hay Diplôme d'Etudes primaires supérieures để dạy trẻ con học. Ăn ở tại nhà tôi, lương tháng có thể trả từ 30đ trở xuống. Hồi Bà Văn-Dài ở Cát-bà.

Tìm việc làm

— Trẻ tuổi, có bằng thành chung, biết đánh máy, muốn tìm việc làm hoặc dạy học trong vụ nghỉ hè. Đi xa cũng được. Hồi Ô. Thái 2 Rue de France, Nam-dịch.

VĂN ĐỀ CÁN LAO

TU'ONG LAI CỦA

SAU KHI đã nói về mọi vấn đề có liên can đến thợ thuyền ở Đông dương, tưởng chúng ta nên kết luận bằng một vài ý tưởng về tương lai của một giai cấp mới thành lập ở trong nước.

Đông dương, điều ấy ai cũng nhận thấy, đương tiến hóa một cách mạnh mẽ. Dân Đông dương đương ở một trình độ này bước mau sang một trình độ khác; chế độ sản xuất gia đình và nông tang dần dần để chỗ lại cho chế độ kỹ nghệ.

Sự tiến hóa ấy hiển nhiên và không bao giờ ngừng nữa. Gia đình, nói cho đúng hơn, đại gia đình, còn giữ vững được tinh thần xưa. Công việc ở các mỏ, các xưởng thợ, các đồn điền, đã làm cho bao nhiêu người thoát ly ra ngoài đại gia đình, sống một đời độc lập và tự do hơn đối với quyền thế của cha, chú. Chủ nghĩa cá nhân dần dần thắng thế. Cũng vì một lẽ ấy, làng, cái làng chặt chẽ ngày trước cũng không còn ý nghĩa gì thiêng liêng. Nếu chỉ có nghề nông, thì dân trong một làng đời đời sống với nhau, giầy liên lạc mới có sức mạnh. Nhưng trong một làng, nhiều người đã bỏ đi làm nghề, làm thợ, ở phương xa, thì lúc về làng, giầy liên lạc đối với kẻ đồng hương lẽ tự nhiên là lỏng lẻo.

Kể thực ra, còn có nhiều nguyên nhân khác — những tư tưởng mới ở Thái tây đem lại chẳng hạn, — đã đến đây phá đổ hai cái nền tảng cổ cội của nền văn hóa nông tang của các cụ xưa. Nhưng không có nguyên nhân nào mạnh mẽ hơn là nguyên nhân kinh tế. Nghề nông mất sức mạnh, văn hóa nông tang cũng tàn dần.

Đó là một điều đáng tiếc hay là một sự tiến bộ đáng mừng? Trả lời câu hỏi ấy không có ích lợi gì,

vì sự tiến hóa kia không có sức mạnh gì ngăn cản nổi. Loài người, đến một trình độ nhất định, không sao thoát ra ngoài được, không sao trở về trình độ cũ được, chỉ còn có thể tiến mau hay chậm mà thôi...

Nói riêng về vấn đề lao động, thì những dân quê đã trở nên dân thợ rất nhiều, và những dân thợ ấy, không thể khuôn họ vào những chế độ cũ của dân quê được. Họ đông, đông dần, cho đến lúc họ thành ra một lực lượng đáng kể trong nước và vì đã thành ra một giai cấp, chính phủ lẽ tự nhiên phải săn sóc đến họ, họ sẽ dần dần có tổ chức hơn và hiểu biết quyền lợi chung của họ hơn.

Tuy nhiên, chính một giai cấp đã có công đào tạo ra giai cấp lao động, đã khởi xướng lên sự tiến hóa kia, nay lại muốn cố sức làm ngừng sự tiến hóa ấy lại. Tôi muốn nói đến phái chủ.

Họ chỉ chăm chú đến quyền lợi riêng của họ, đứng về phương diện cạnh tranh trong thương trường mà coi những luật xã hội bênh vực cho thợ thuyền như là một điều phụ, một gánh nặng chỉ phải chịu nếu có tiền lãi một cách quá thừa thãi. Không bao giờ họ có thể nghĩ rằng gánh nặng ấy, họ phải tính trước, tính ngay trước khi bắt tay vào làm kỹ nghệ, như những số tiền về việc mua máy, làm xưởng. Vì lẽ ấy, họ hết sức công kích, phản đối những sự sửa đổi có thể làm thiệt cho lợi quyền của họ, dù những sự sửa đổi ấy hợp với công lý đến đâu chẳng nữa.

Thái độ họ thật là rõ rệt lắm. Trước khi có luật xã hội, thì họ muốn làm chúa ở trong xưởng của họ, không thuận để chính phủ ngó ngang tới, dầu là chỉ để làm một bản thống kê về số thợ thuyền ở trong xứ, không chịu phí tiền gì

Bệnh khí hư

Đàn bà có khí hư là vì có kinh mà không kiêng, hoặc làm lụng nhiều, ăn uống thất thường, hoặc vì bệnh tình người chồng chuyên sang. Kịp nên uống thuốc của

ĐỨC THỌ ĐƯƠNG

131, Route de Hué — Hanoi

sẽ được khỏi chắc chắn. Giá 1p.20 một hộp, uống 3 ngày. Nhà thuốc đã nổi tiếng chữa các bệnh lậu, giang-mai, hạ cam, v. v. bất cứ nặng nhẹ, đều được khỏi dứt nọc. Thuốc lậu 0p.60 một hộp, Giang mai 0p.70. Hạ cam 0p.30.

BẠI LÝ: Quang-Huy Hai-duong, Ich-Tri Ninh-binh.

Ở ĐÔNG-DƯƠNG THỢ THUYỀN

về những tai nạn lao động. Thái độ của họ thật khác một mảy thái độ của phái chủ ở bên Âu-châu một trăm năm trước đây, lúc thợ thuyền chưa đủ sức mạnh để đòi quyền sống của họ. Năm 1933, chính phủ đã có ý ra một đạo luật xã hội, rất ôn hòa, họ cũng không bằng lòng, cổ vận động dim đạo luật ấy không sao tuyên hành được. Họ viết ra đủ lẽ, nào dân thợ ở đây chưa đến trình độ hiểu được những luật xã hội sẽ ban bố, và như thế sẽ có hại, nào thợ thuyền ở đây không như thợ thuyền Pháp mà còn ở vào độ xuất sản gia đình, nên có những tục lệ riêng, cần phải theo, vì nếu làm trái, trật tự xã hội sẽ bị nguy nan.

Tuy vậy, từ chính phủ cho đến kẻ ngoài cuộc, ai cũng thấy rõ sự yếu ớt của những lẽ ấy. Nếu đợi cho nhân dân ai nấy hiểu biết những luật ban bố ra, thì không có một đạo luật nào ban bố nổi, và mọi sự tiến bộ đều bỏ hết. Còn tục lệ riêng của thợ thuyền Đông Dương, phải chủ chính lại là kẻ dây sáo trước tiên. Một thí dụ: theo tục lệ Annam, những ngày tết nhất, những buổi giỗ tổ tiên cha mẹ là những ngày cốt yếu, thế mà chủ không bao giờ để ý đến cả; thậm chí, họ bắt thợ thuyền lia nhà, bỏ làng để vào làm phu ở những xứ xa lạ, sự dầy sặc tục lệ người Annam đến thế là cùng.

Cho nên, ai cũng rõ rằng lẽ ấy nêu ra chỉ để che đậy một sự thực xấu xa, là phái chủ cố giữ khu vực lấy lợi nhơn tiên. Họ quên cả rằng giảm tiền công thợ quá quắt có lẽ lại làm thiệt hại cho họ nữa, nhất là nếu những đồ họ sản xuất ra thợ thuyền của họ cần phải dùng.

Cũng vì những lẽ ấy, lúc chính

phủ tuyên hành luật xã hội, phái chủ tìm hết cách để khỏi phải thực hành hay thực hành một cách sai lạc. Những thí dụ ta có thể lấy ở những việc xảy ra hằng ngày về tiền phạt, về ngày nghỉ trong một tuần, về số giờ làm v... v... ở các xưởng thợ.

Nhưng phái chủ cố sức cản trở thế nào cũng không giữ được, sự tiến hóa của thợ thuyền thợ đã bắt đầu hiểu biết, bắt đầu có tổ chức, có đoàn kết để đi đến một tương lai sáng sủa. Người ta có thể trách giới cấp lao động ở đây còn thiếu tinh thần thống nhất và sự tổ chức hoàn toàn. Nhưng ta không nên quên rằng không ai giúp họ để họ học lấy cái tinh thần ấy, sự tổ chức ấy. Họ không có quyền hội họp, không có quyền lập nghiệp đoàn, làm thế nào cho họ biết tổ chức được? Đã đành rằng có Ái hữu đây, nhưng Ái hữu không phải là cơ quan đề bênh vực lấy quyền lợi của họ. Vả lại, lập một Ái hữu, trong thực tế rất là khó khăn, và một Ái hữu đã lập thành sống được cũng rất khó. Ngoài ra, sự dinh công, ở các nước văn minh là quyền của thợ thuyền, ở đây thường là một việc trái luật, có thể đưa thợ thuyền vào vòng tù tội.

Dẫu sao, máy đã mở phải chạy. Sự tiến hóa đến chế độ kỹ nghệ của người Đông dương đã bắt đầu, không có sức mạnh nào có thể bắt ngừng lại được. Thợ thuyền Đông dương đã thành một giai cấp, một lực lượng, người ta không thể coi như là không có được nữa; nếu không ai giúp họ, thì theo luật tự nhiên, họ cũng sẽ tự giúp họ, tự cứu họ, tự tạo lấy một tương lai rực rỡ.

Hoàng Đạo

ALLONGEZ VOS CILS EN UNE MINUTE

Est-ce possible? Bien qu'il n'existe pas un produit qui puisse faire pousser les cils comme le gazon, une seule application d'ARCANCIL suffit pour doubler, par un effet d'optique, la longueur des vôtres. Comme les cheveux, les cils sont plus incisés à la racine et, de plus, spécialement en été, l'extrémité décolorée par la lumière est complètement invisible. C'est cette moitié terminale du cil qu'une application d'ARCANCIL rend immédiatement perceptible, augmentant ainsi le charme et l'éclat de votre regard. En outre, ARCANCIL ne coule pas, ne brûle pas, ne pique absolument pas. Il fortifie les cils et leur donne vigueur et beauté. Un seul essai vous convaincra. 9 nuances nouvelles et une qualité spéciale: ARCANCIL-SANCOLOR, pour embellir les cils sans les farder. Boîte publicitaire avec brosse: \$60. Grand modèle Luxe: \$80.

Agent exclusif pour l'Indochine:

COMPTOIR COMMERCIAL (Serv. V. A. 30) 59, rue du Chanvre — Hanoi

MÃY VĂN THƠ

NƠI CHIỀU..

Một buổi chiều về: vạn gót mơ
Lòng vừa thom ngát ý hương thơ
Tôi đi ngáy ngất đi say đắm —
Chân nhẹ trên xanh của cỏ bờ —

Thấy mát chiều im; bóng giải ra
Che lòng cây mướt, với lòng hoa,
Đề huê cây cỏ trong tươi thanh
Sẽ hát giờ vui... Tôi sẽ ca.

Nhạc lên chậm chậm gợi hương vang
Nơi ý chiều sinh giọng ngọc vàng.
Tôi bước... cây chiều hương rung động
Muốn cùng người bước giữa chiều tan.
Cây khoe màu xanh — Máu rộ người
Hồn vương gió rộng trí vương tươi.
Trong hương hoa thổ trong nhao sắc
Hoa sẽ ôm nhau; hoa dờ cười.

Chiều nay đẹp quá, Tôi vui quá;
Trên ý chiều yên có ý tôi.
Trời có vạn lòng; lòng có điệu
Của chiều khoe sắc; sắc khoe tươi.
Người ta đi đón bóng chiều hương
Nhiều quá — tôi đi gặp giọt đường,
Thân mát trên môi và giữa mắt
Cây người hứng gió: khách thừa lương.

Tường - Đông

CHUYỆN NƯỚC NGOÀI

Người kể chuyện Nhật

VIỆC TRUNG NHẬT chiến tranh nay đã thấy kém mãnh liệt. Người Tàu bại trận hoài mãi nhưng không chịu thua; và người Nhật kiệt lực về những trận thắng khó khăn, hình như tự nhủ không biết làm cách nào để ra khỏi cái tổ họ đã dai chui vào quá sâu cho khỏi mất thể diện.

Song những sự lo lắng hiện nay không khiến cái dân võ tư Phụng-tang đứng đi xem chiếu bóng hay cả đến những tiệm mua vui bình dân có những người kể chuyện nhà nghề mua vui cho khách xem bằng những chuyện nghĩa hiệp hay phóng lãng và những mẩu chuyện vui. Những tài - tử - kẻ - chuyện ấy, vẫn có ở khắp Á-đông hàng bao nhiêu thế kỷ nay, thường rất có duyên và cũng được hoan nghênh chẳng kém Doumel hay Tréki ở Pháp. Dưới đây là một trong những câu chuyện nhỏ « hiện Nhật-bản »:

Một người chữa một cái cửa ở trong nhà mình. Vì cần đến một cái búa, người ấy gọi đứa con giai nhỏ đến, bảo:

— Tenuo, mày chạy mau sang hàng xóm báo bác ấy cho tao mượn cái búa.

Bác hàng xóm phân vân nghi hoặc, hỏi đứa bé:

— Búa của tao?... Hừ!... Để làm gì?

Tenuo đáp:

— Để đóng một cái đinh.

— Một cái đinh bằng tre?

— Thưa không, một cái đinh bằng sắt ạ.

— Ô! thế thì không được, tao không muốn lấy búa của tao để đóng đinh bằng sắt... Không cho mượn được!

Tenuo trở về:

— Thầy ơi, bác ấy không cho mượn búa.

Người cha hàm hàm nói giận:

— Hừ! đồ bần tiện, đồ bần xin! sao lại có những hạng người kiệt, bần đến như thế! Tenuo ơi, mày đem cái búa của tao ra đây vậy.

Hài hước ở nước Úc

ÔNG LYONS là tổng lý nội các chính phủ liên bang Úc (Australia). Nhưng ông Lyons cũng là thượng thư bộ Chiến tranh trong nội các của ông.

Vì thế đã có một việc rắc rối khá tức cười xảy ra.

Ông Lyons, thượng thư bộ Chiến tranh, có một việc phải trình nội các. Muốn theo đúng lệ luật của hiến pháp Úc, ông phải đệ một bản đơn lên ông tổng lý.

Vì thế ông Lyons, thượng thư bộ Chiến tranh, đã làm đơn đệ lên ông Lyons, tổng lý nội các, và không mất vẻ hài hước, ông đệ đơn đơn bằng câu sau này:

Thưa ông tổng lý nội các...

Rồi ông Lyons, tổng lý nội các, sau khi đã để đủ thì giờ để suy nghĩ, tự trả lời ông bằng bức thư sau này:

Thưa ông thủ tướng bộ Chiến tranh, sau khi đã xem xét kỹ càng bản dự án của ông, tôi rất lấy làm tiếc cho ông hay rằng tôi không thể chuẩn y lời yêu sách của ông được.

Thật, việc chính trị nước Úc cũng chẳng chịu thua rắc rối việc chính trị của ta!

(Ric et Rac)

Cách đào tạo một người « GENTLEMAN » thế nào ?

Nước Anh là nước của những người « gentleman ». Gentleman nghĩa là gì ? Cái chữ không thể dịch được này, chỉ một người tương tự như người quân tử của nhà nho. Nhưng người « gentleman » không phải là một người hiền, hay một người đạo đức, đúng nghĩa. Đó là một người có những đặc tính cao quý nhất của nước Anh, một biểu hiệu lý tưởng mà người Anh nào cũng mong đạt được. Bài dưới đây cho ta biết thế nào là một gentleman, và những trường đào luyện ra hạng người đó.

NHỮNG trường trung học và trường công ở Anh cũng tựa như các trường trung học và thành chung ở Pháp. Song những trường ấy có một điều này khác là không mở cửa cho tất cả dân chúng, mà trái lại phần nhiều chỉ dành cho một số học trò giàu có. Hai trường công biểu hiệu rõ rệt cái tính cách những trường của Anh hơn hết là trường Eton và trường Harrow. Phần nhiều những học trò ở đây đều ghi tên ngay từ khi mới đẻ. Ở đây, cậu Anglais trẻ tuổi là một người trong đám đông. Ở trường cậu mặc quần áo mà ông cha cậu đã mặc. Cậu cùng theo một chương trình định sẵn và tập thể thao trong một hội, (bơi thuyền, chơi bóng tròn, bóng bầu dục, khúc côn cầu, v. v.)

Khi ở trường trung học ra, thanh niên Anh có lẽ có một học thức không đầy đủ bằng thanh niên Pháp, nhưng họ mang theo một chiếc *cravate* màu của nhà trường để làm chiếc băng bảo đảm và dùng làm giấy thông hành trong cuộc đời, vì chiếc *cravate* ấy có nghĩa: người này là một Gentleman.

Là một người gentleman, ấy là có những lễ lễ, (theo cái nghĩa tốt đẹp của tiếng, chứ không phải kiểu cách), biết trông và biết nhận xét những tiền đề, biết điều gì nên làm và điều gì không nên làm và cũng có cái tinh thần hài hước nữa. Là người thực thà, tử tế và thẳng thắn, hiểu biết những trách nhiệm mình và biết nhận những trách nhiệm ấy.

Độ thứ hai để đào tạo người gentleman là trường Đại học.

Những trường có tiếng hơn hết là Oxford, chuyên về văn chương và chính trị hơn và Cambridge, chuyên về khoa học hơn.

Ở trường đại học, trái với ở các trường công khác, học sinh được hoàn toàn tự do; không bắt buộc phải học hành hay tập thể thao, ngoài những tục lệ mà ai cũng phải theo. Học sinh sống cuộc đời theo ý thích của mình, tự mình tác tạo lấy. Từ trước người ta đã làm những con đường để họ rèn luyện tâm tính, còn từ đây trở đi, họ sẽ tự rèn luyện lấy mình.

Cái lớp thượng lưu ấy, những người gentleman ở trường Oxford và Cambridge là một lớp quý phái, không phải vì giòng dõi, nhưng vì cái giá trị tinh thần. Ở đây đã sản xuất ra, sau những ông Pitt, Fox, Gladstone, phần nhiều những ông thượng thư ngày nay: Chamberlain, Samuel Hoare, John Simon, Duff Cooper, Anthony Eden.

Oxford là một trường đại học có đã lâu đời. Trường ấy do những nhà lý học danh tiếng ở trường đại học Paris lập lên năm 612. Về tinh thần, tân tiến hơn hết thấy những trường đại học ở Anh, trường ấy cũng vẫn theo những cổ tục như trường Cambridge xưa nay. Không có một luật lệ nào bỏ đi cả, chỉ có những luật lệ mới thêm vào luật lệ cũ, và vì thế viên giám thị (practor), trông coi các học sinh, bao giờ cũng giữ phần phải. Học sinh trường Oxford, cũng như học sinh trường Cambridge, là lưu trú học sinh. Những trường ấy phần nhiều có từ thời trung cổ hay từ thế kỷ XV, XVI, là những nơi lưu trú tiện lợi cho học sinh tùy theo giá tiền. Ở những trường Magdalen, trường Christ Church là những nơi có họ nhà vua lưu trú, nhiều học sinh ở những căn nhà có buồng ăn, nhiều buồng tắm và hai hay ba phòng tiếp khách. Họ có một bồi buồng, có khi hai, có ngửa

cưỡi và có ô-tô, để vào nhà chứa xe của trường. Cho cả đến học sinh không được giàu có lắm chỉ chiếm có một buồng, sự ăn ở trong trường cũng rất đắt. Một năm học tốn ít ra 50 000 quan.

Một người Mỹ hỏi người làm vườn ở trường Magdalen cái bí quyết về cách sửa sang sân cỏ thì người sau này trả lời:

— Để cho cỏ mọc rồi cắt đi, lại để cho cỏ mọc rồi cắt đi. Nhưng làm như thế đã từ 800 năm nay rồi.

Cái bằng cấp cao quý nhất của một học sinh: được ở ban thuyền Oxford hay Cambridge

Cái môn thể thao giúp lớn vào sự đào tạo một người gentleman, là bơi thuyền. Với môn thể thao ấy, người ta vừa rèn luyện cái tinh thần đoàn thể, cái sức khỏe giai và sự kính trọng cổ tục. Cứ ba tháng có một cuộc thi bơi thuyền của tất cả học sinh trong một trường đại học. Người cầm lái chiếc thuyền chiếm giải được lĩnh « cúp », một cái bơi chèo nhỏ bằng bạc; người ấy giữ cái bơi chèo ấy trong một năm rồi giao lại nhà trường để dùng vào kỳ bơi sau. Người ta không khỏi cảm động khi biết rằng cái bơi chèo nhỏ ấy, lớn bằng một cái bút chì, luân chuyển như thế đã gần trăm năm nay, mà không bao giờ mất, đã qua tay học sinh đủ các nước: Mỹ, Pháp, Gia-nã-dại, Áo, Đức, Nam-Phi-châu, và cứ mỗi năm, đúng ngày ấy, lại trở về nhà trường.

Nhưng sự rực rỡ của tất cả những cuộc thi ấy sẽ bị lu mờ bên cuộc tranh đấu lớn của hai trường Oxford và Cambridge. Cuộc thi này là một việc có ảnh hưởng đến cả nước, tất cả nước Anh đánh cuộc và về phe với kịp họ hay kịp kia bằng cách trưng những băng màu xanh da trời để ủng hộ Cambridge hay bằng màu xanh xẫm để ủng hộ Oxford. Cuộc tranh giải là ngày hội vui của dân chúng trong tất cả thành phố Londres và trong ngày ấy hai kịp dịch đồng ý để xô đẩy và chế riễu những cảnh sát. Những người này cũng là những tay thể thao: ngày hôm ấy họ không tỏ ý giận dữ bao giờ.

(Match) M. dịch

NGÀY NAY NÓI

Thường thường chúng tôi vẫn nhận được gửi về tòa báo hỏi han, hoặc nhờ chỉ báo những trả lời riêng cho từng bạn được, mà chúng

NGÀY NAY NÓI CHUYỆN, để từ lời chúng ta nói cho mục này trở nên một mục lợi ích cho chúng ta.

1) Những câu hỏi, bất cứ về phương diện nào, câu hỏi mà sự đáng lên báo không hạ gì, những điều chúng tôi biết và có. Mỗi bạn có câu hỏi gửi đến nên lấy một biệt (làng tỉnh) Mỗi tuần chỉ được hỏi một lần trên một mảnh giấy riêng, dưới một phong bì: để « Ngày Nay nói chuyện »

Ông Nghiêm văn Khán, Hảiphong. — Trong một bài trong mục Trông Tim quý báo nói đến những chất Vitamines trong thức ăn và khuyên nên ăn của sống. Vậy nếu ngày nay ta không bao giờ nấu chín thức ăn thì người ta có sống lâu được hơn không, và nếu không bao giờ ăn của sống có thực hại như quý báo đã nói không ?

Theo những điều các nhà thông thái, các bác sĩ và các nhà « vệ sinh học » mới tìm ra trong vòng ba chục năm nay, chúng tôi khuyên nên ăn nhiều của sống — nghĩa là ăn những thức ăn mà sự nấu chín sẽ làm mất những sinh tố (người pháp gọi là vitamines và người ta dịch là *vi tha mạnh*). Nhưng chúng tôi không khuyên ăn sống tất cả các thức ăn. Loại người về mấy mươi ngàn thế kỷ trước kia nuôi mình bằng thịt sống của các giống vật họ giết được. Nhưng đó là phần nhân loại « ăn lông ở lỗ ». Họ phải ăn sống là vì họ không biết cách làm chín thức ăn. Bữa ăn của họ vì thế rất đơn sơ và thức ăn cũng chỉ gồm có thịt, cá và một vài thứ rau, quả. Ngọn lửa thứ nhất mà người ta tìm được đời hẳn cục diện của cái thế giới cổ lỗ: người ta bắt đầu biết nấu nướng và, thấy đời có ý vị hơn lên. Cách nấu nướng quả thực đã mở rộng phạm vi của « sự ăn »: có rất nhiều thức ăn ta không thể ăn được nếu ta để sống. Thí dụ hạt gạo, thứ « ngọc thực » quan trọng nhất của chúng ta. Nếu không thổi thành cơm thì thứ của quý ấy chỉ có ích cho một số cầm thú. Vậy người ta không thể nào chỉ ăn toàn của sống. Nhưng người ta cũng không nên ăn toàn của nấu chín: những quả tươi, một vài thứ rau sống, một vài món thịt không nấu kỹ (như thịt bò nướng đối hay rán qua) v. v. sẽ đem đến cho phủ tạng ta những sinh tố cần phải có.

Thanh Sơn, Hà nam — Có thể biết được một người con gái còn trinh hay đã mất

Massage électrique

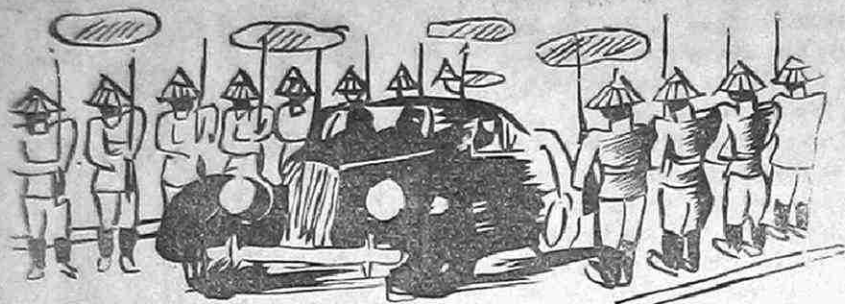
Làm cho da mặt mịn tươi, di năng không bắt đen, đánh kem phấn nhàn trên mặt được, da không khô bạc, lỗ chân lông không đóng, nhàn CHỈ DÙM LÀM ĐẸP — Cách trang điểm, cách trang điểm (soa nắn) lấy cho người thêm đẹp theo lối Mỹ, soa nắn mặt

QUÀ BIỂU (nếu mua từ 350

Biểu một hộp nước hoa, kem, phấn chì, son hay brillantine: Lanselle, Yardley, Guitare, Arcaneil, Gortier, L'Oréal, Bourjois, Eclador, Culer, Luxuria, Lesquendien, Klytia, Epitoplaste, My vien amy

MY VIEN AMY — FOX EN 19

GABINET D'ARCHITECTE
NGUYỄN - CAO - LUYẾN
HOANG - NHƯ - TIẾP
Architectes diplômés P.L.G.I.
Angle Rue Riehaud et
Borgnis Desbordes — Hanoi
Tél. 878

Tâm sự một ông «quan bé»

Đáp lời ông Tú Mỡ.

Chúng tôi bước chân vào hoạn lộ,
Đưa đầu xanh ra đội mũ cánh chuồn,
Chẳng dám nhận rằng mình trăm
khéo nghìn khôn,
Nhưng điều phải chăng, lẽ thiệt hơn
đều đã rõ
Ngâm nước Nam ta, từ đời thượng
cổ,
Ta vẫn trọng người thi đỗ làm quan.
Vì nội trăm nghề, duy nghề sĩ là
sang
Danh lợi đủ hoàn toàn, ai chẳng
thích.
Kìa cụ lớn Phạm khi xưa là mặc
khách,
Cũng còn bỏ nghề bác, sách để lên
quan,
Nay đã làm nên danh giá, giàu sang,
Há chẳng phải khôn ngoan và chí
thú
Ông có bụng tốt ngỏ lời khuyên nhủ
Chúng tôi giữ trong lòng hai chữ
thanh cao.
Đã đành, nhưng không cũng chẳng
sao,
Vì phải biết thời nào theo thời ấy.
Thời buổi này là «dời bạc giấy»
Phàm giá con người cũng lấy đống
mà đo.
Đạo đức, ôi! là cái mơ hồ
Khi người ta ngơ ô-lô lông kính,
Vào dinh thự, nào cai, nào lính
Bỗng sùng chào rất chỉnh, rất tôn!
Ai có hay đâu khi cái, lúc luôn?
Luôn một cửa, đã ngàn muôn người
khấp phục,
Lấy cái vinh đến bù cái nhục:

Ấy là đường khuất khúc của nghề
quan.
Nhắm mắt qua, chẳng chút phân nan,
Cho hoạn bộ được chu toàn, lương
lắt,
Đề giữ lấy chốn bờ xôi ruộng mật,
Đề khỏi vào nơi đất mặn đồng chua,
Tay lành nghề, lấu lĩnh mới ăn thua
Cờ đạo đức với ngà ngơ thời kiết
xác,
Tục ngữ nói: Nhất dân là bạc,
Cho nên quan bất độc, bất anh hùng.
Hai chữ chính, liêm, nếu dễ bặt lông,
Thời quan chỉ có tiếng, mà không có
miếng!
Làm quan cả, cũng chỉ vì cái tiếng,
Nên phải cần cổ kiếm ra xu,
Bồi liễn vào quan như than bỏ vào lò,
Trông lương lậu, làm sao cho túc
dụng!
Kẻ chỉ phí ăn tiêu, thù phụng,
Không có bằng thời quan thánh cũng
cầm hơi!
Nên ngâm lời cụ Thượng Phạm
chúng tôi
Bảo liêm rất khó, quả là lời chỉ phải!
Ngài đã tỏ là ông quan thông thái,
Biết nhân tâm, từng trải việc đời.
Còn như ông, Tú Mỡ của tôi ơi,
Ông quả thực con người chất phác,
Chỉ thạo ngón văn thơ hí hước
Và bẻm mồm khoác lác, ba lơn,
Khó lòng làm nổi ông quan...!

Quan-Bé
kính thư

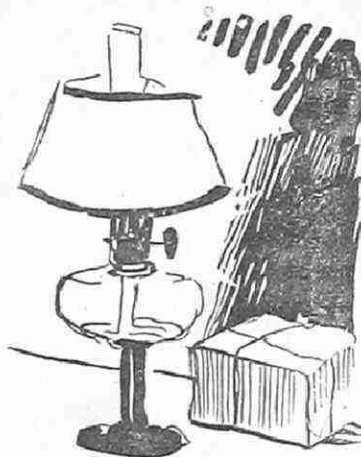
TRÀ

Truyện vui

VỪA nghĩ mưu trả thù, vừa cố
dành tiền để thi hành cái mưu
sâu ấy, Lưu đã loay hoay,
chặt vật, lụi sụi hơn hai tháng.

Lưu làm việc nhà buôn, trọ và ăn
cơm tháng ở nhà một ông thư ký
sở Công chính. Và Lưu chăm chỉ học
thêm để sửa soạn dự một kỳ thi gì
đó.

Kẻ thù của Lưu là bà chủ nhà, một

người đàn bà dâm đang yêu chồng,
yêu con, nhin ăn nhin mặc để chồng
con khỏi thiếu thốn.

Nhưng một mình bà hy sinh, bà
chưa cho là đủ. Bà còn muốn người
khác hy sinh cho chồng, con bà nữa.
Người khác ấy là Lưu.

Lưu ngày hai buổi bận việc bán
hàng. Trưa về được rồi tất phải
nghỉ ngơi. Vậy thì giờ học tập chỉ có
thề về đêm. Về thế nhiều khi anh thức
tới một hai giờ sáng. Và vì thế bà
chủ nhà luôn mồm kêu ca.

Trước bà còn mắng chửi đẩy tới
không biết cần kiệm giữ gìn, bấp lức
nào cũng sáng trưng, phung phí quá,
đề mỗi tháng bà phải trả tới năm
sáu đồng bạc điện. Sự thực món
tiền điện tháng của nhà bà chưa bao
giờ lên quá bốn đồng. Lưu hiểu rằng
bà phàn nói cạnh minh, nhưng anh
cũng mặc. Minh cần phải học kíp,

biết làm thế nào! Và anh lặng thinh
mỉm cười mỗi lần anh nghe tiếng
và chủ đứng cửa sổ dưới nhà rêu
xuống ộp giục đây tớ tắt đèn tuy,
ngoài buồng anh, các buồng khác đều
không có một tia ánh sáng.

Về sau bà chủ xoay chiến lược. Bà
thần mật khuyên Lưu:

— Ông thức khuya quá, như thế
có yêu người đi không? Bộ rầy trông
ông gầy lắm. Ông ạ, ở đời chả gì
bằng sức khỏe, tội gì mà cặm cụi.

Lưu cố cảm động, trả lời:

— Xin cảm ơn bà, nhưng tôi sắp
phải thi đến nơi rồi, không thức
khuya đề học thì không kịp mất.

Nói xa nói xoi không xong, nói tử
nói tế cũng không xong, bà phàn đánh
phải bảo thẳng cho Lưu biết:

— Mấy tháng nay vì ông thức đêm
mà tiền điện tăng lên gấp đôi... Hay
ông... mua lấy một cây đèn dầu hỏa
mà thắp cho đỡ tốn.

Lưu đã toa kháng cự lại, vì anh
cho một chục bạc tiền tháng của anh
đủ trả rộng rãi hai bữa cơm xoàng
và dăm giờ đèn điện. Nhưng chợt
nghĩ đến cái đức tính lăm mồm lăm
miệng của người đàn bà nội trợ dâm
đang, anh lại thôi và chỉ mỉm cười,
tức tối, hẩn học.

Từ đó Lưu đề ý vào việc trả thù.

Và một hôm anh tìm được ra một
mưu. Anh sung sướng với cái mưu
ấy đến nỗi nghe bà chủ quát tháo,
và nói ý tứ, anh bật lên tiếng hát.

Rồi sau hai tháng nhin quả sáng,
nhin tiêu vật, nhin đi xe, anh có một
món tiền đề dành đủ mua... các vật
liệu đề bảo thủ. Đó là một cái đèn
thủy tinh với cái chụp giấy xanh
xinh đẹp, và một gói buộc giấy rất
kín đáo chặt chẽ.

Đi qua nhà dưới, — vì anh ở một
phòng nhỏ trên gác — Lưu dèn dăng
và nỏ oải đặt các thức vừa mua xuống
ghế Lợa. Bà chủ chạy ra sững sờ:

MUỐN ĐƯỢC

Răng trắng, lợi đỏ, miệng cười tươi
nên dùng thuốc đánh răng

Eclat d'argent

Có bán khắp mọi nơi và ở

Pharmacie du BON SECOURS

52, phố Đồng Khánh, Hanoi — Tél. 454

ECLAT D'ARGENT NICOTA

chế riêng cho người hút thuốc lá đúng.

Cứ tờ quảng cáo này đem đến các nhà đại-lý lấy một ống thuốc Echantillon

Đến 4 Mai sẽ xuất bản

Tờ tuần báo độc nhất, bài vở rất lọc trợn, viết riêng cho
Các em trai nhỏ! Các em gái nhỏ!

Các hướng đạo sinh và tất cả các

HOC SINH

Nhiều truyện bằng tranh vẽ màu! Nhiều cuộc thi và trò chơi kỳ lạ!
HAI truyện giải đặc biệt của Văn-Tuệ! và Phương-Trí

HOC SINH

tuần báo ra ngày thứ năm 20 trang, mỗi số 5 xu
Hãy gửi mua ngay: 3 tháng 0p70 — 6 tháng 1p30 — một năm 2p50
vừa rẻ hơn, vừa được biểu số đặc biệt, vừa được dự cuộc
đi chơi không mất tiền.

Bài vở và mandal gửi về: MAILINH — HANOI

THÙ của Khải-Hung

— Ông mua đèn cho ai thế?
Sau cái thờ dài một nhạc, Lưu đáp:
— Thưa bà, tôi mua cho tôi... để
đang... đấy ạ.
Và trong khi bà chủ có giấu sung
sướng, lặng lẽ đứng nhìn, Lưu nói
lừa:
— Từ nay tôi không cần đến đèn
điện nữa.
Bà chủ chợt ngượng với khách trọ,
ngập ngừng một câu dài bởi:
— Tôi nói thế thì nói, nhưng ông
cứ dùng đèn điện, chứ tội gì lại thấp
đèn dầu...
Chưa cho là đủ, bà còn tiếp thêm:

— Bè đến độ đến mười giờ thì có
bè gì... có tốn mấy...
— Lưu, giọng mỉa mai:
— Thưa bà được ạ, làm việc dưới
ánh đèn dầu đỡ hại mắt hơn dưới
ánh đèn điện.

Bà chủ nhà bậm ngay lấy ý, tương
ấy:

— Thế à? Ông nói tôi mới biết
đấy... Thảo nào mà ngày nay người
Áu-Nam mình nhiều người cận thị.
Các cụ mình ngày xưa có ai phải đeo
kính cận thị đâu? Thì ra vì đèn điện.

Bất đầu từ hôm ấy, Lưu giữ lời,
không từng mó tới cái vịn đèn điện.
Bà chủ nhà không khỏi ngỡ vực rằng
đêm khuya chờ cho cả nhà ngủ yên,
Lưu mới dùng tới đèn điện. Nhưng
luôn mấy hôm, lần nào rón rón lên
gác nhóm vào phòng Lưu, bà cũng
thấy ông khách trọ ngồi trước cây
đèn dầu chập chờn.

Bà cảm động. Và hồi hận nữa. Hồi
hận rằng đã không được nhà nhận
với Lưu. Bà sợ ăn ở từ từ kéo lại. Có
buổi sáng bà đã mời Lưu dùng điểm
tâm với chồng con bà.

Nhưng tháng ấy tiền điện lại tăng
hơn hết mọi tháng trước.

— Bà phản không hiểu sao. Bà buồn
bực, khô sở, than phiền, và ngờ cho
sở điện tính sai, hay tính gian. Bà
phản nản với chồng. Bà phản nản
với Lưu. Lưu phản trần:

— Thưa bà quả thực cả tháng
tôi không bật qua tới ngọn đèn
điện.

Bà chủ vội đỡ lời:

— Vâng, tôi vẫn biết thế.

Có một điều bà không biết, là cùng
với cây đèn dầu, Lưu đã mua một
cái ấm điện, mà chàng dùng luôn để
 đun nước uống, nước rửa mặt, và
 cả nước đồ đi nữa, mục đích
chỉ cốt làm tốn thực nhiên điện cho
bà chủ nhà cay nghiệt.

Lưu đã trả xong thù và vẫn được
tiếng tốt là một người biết điều.

KHAI HUNG

Thắng hay hòa?

Việt Báo số 303, trong bài tường
thuyết cuộc đua vô Anh., chiến thắng nhất
16-1-39:

Kết quả Hahn thắng sau tám hiệp
đẩy hồ, hợp và não nhiệt.

Nhưng, sự thực, sau tám hiệp đẩy hồ
hợp và não nhiệt, Hahn lại hòa với Sar-
din. Ý chương phòng viên V. B. ở phe
bái giống như nên mới thiên vị như thế.

Và bại hay thắng?

Trang Bắc Tân Văn số 6599 trong
mục « Tin thể thao »:

Cược thứ tư, 4 hồi Tám (Thái-bình)
thắng Sáng (H. D.) vì hơn điểm.

Sự thực, Sáng đã thắng điểm. Xin
rất phục mắt và tai các ông phóng viên
thể thao.

Vậy nếu sớm?

Việt Báo số 806 trong mục Hanoi, bài
« Cùng các cử tri » của các ông Lai,
Quỳ, Thanh:

Vì ra ứng cử muộn quá mà chúng
tôi đã được một số đồng các nhà dự
bảo tín nhiệm bỏ lá thăm cho...

Vậy nếu ra ứng cử sớm thì hẳn
« chúng tôi đã không được một số đồng
các nhà dự bảo tín nhiệm »?

Lý luận ấy mà đem vào hội đồng
thành phố thì chết dần hà thành.

Địa dư

1) T. B. T. V. số 6602, đầu đề bài đầu:

...Nhờ thế mà lính Tanger ở Ma-
roc Pháp thoát bị xâm lược.

Nhưng Tanger lại không ở Maroc Pháp,
thì biết làm thế nào?

2) T. V. N. số 107 lời chú thích trong
bài « Với những bài hát... »:

Posen của Đan-Mạch.

Không rõ Ba-lan (Pologne) mới nhường
Posen cho Đan Mạch (Danemark) từ bao
giờ?

Và lịch sử

1) Đông Pháp số 4121 trong bài « Phải
coi chừng Tây-ban-nha »:

— Ông ta (Franco) nhắc lại rằng
trước đây chính tướng quân Nga đã
mang cho nước nhiều thuộc địa lớn,
làm cho Tây-ban-nha trở nên một đế
quốc mạnh.

Về năm nào, thế kỷ nào thủy quân
Nga đã mang đến cho nước Tây-ban-
nha nhiều thuộc địa lớn thế?

HẠT sạn

2) T. T. T. Năm số 27 trong bài văn
chương gần đây của ông Lê trảng Kiêu:

— Và đến cả tiếng thờ dều dều, êm
êm và rất nhẹ của cô nàng Mỹ Châm
con quan lễ tướng, trong cấm cung.

Nếu Mỹ Châm là con quan lễ tướng,
thì cô là Mỹ Nương là con vua Thục An
đương Vương? Và cô là câu hát cô của
ta không còn đúng nữa:

Có Mỹ Nương vốn ở lầu tấy,
Con quan lễ tướng ngày rầy cấm cung

Tài hoa!

Cũng số báo ấy, trong bài « Em thời
sáo » (mục văn chương):

Và khi chàng đặt môi lên miệng sáo
thì — chao ói!

Thế thì chàng tài hoa thực « đấy cơ »,
vì chàng thổi sáo điêu (c. l. sáo điêu mờ,
cô miệng sáo) mà cũng « cảm » được
nàng « chữ lị »!

Gỗ gì mà nạ thế?

Đời Nay trong bản yêu sách của thợ
xẻ Hà-nội:

...Đe gỗ nạt... 10e gỗ núp.

Có lẽ các ông thợ xẻ này nà dân năng
« bán khả phân » chăng?

HÀN ĐÀI SẠN

Cùng các bạn giao dịch với Ngày Nay

Muốn tránh những sự bất tiện,
chúng tôi yêu cầu các bạn có
gửi thư về tòa soạn Ngày Nay,
nên theo những cách thức sau
này:

a) Thư gửi mandat hoặc giao
thiệp với ban Trị-sự nên để ngoài
phong bì: Monsieur le Direc-
teur du N. N.;

b) Thư gửi bài vở xin đề cho
ông chủ bút Ngày Nay;

c) Những thư riêng gửi cho các
nhân viên tòa soạn nên để tên
riêng, với câu biên: thư riêng.

Mong các bạn chú ý cho.

Chemisette Lin

Bản hiệu mới chế ra chemisette lin,
rất đẹp, mặc rất mát và đượm mồ hôi,
thật là một thứ áo thích hợp cho các xứ nóng.

Giá bán 2p.40. Ở xa xin gửi mandat

2p.56, bản hiệu sẽ gửi đến tận nhà.

Mua buôn có giá riêng.

CỰ CHUNG
100, Phố Hàng Bông, Hanoi

Mùa thu đã tới, nóng
lạnh bất thường, gió lạnh
thổi qua, đàn ông, đàn bà,
trẻ con, người nhón hay bị
phát sốt rức đầu rất lấy
lâm khó chịu.

Các người nên mau mau
đăng thuốc của hiệu
KHANG - KIẾN THỐI -
NHIỆT - TÁN chỉ trong 5
phút đồng hồ sẽ khỏi hẳn.
Quý ngài nên mau mau thuốc
Thối-Nhiệt-Tán của hiệu **Khang-Kiến** ở sẵn trong mình từ phòng khí bị
trái nắng gió trời sẽ khỏi.

Tân này rất là kinh tế tiện lợi và rất là chóng khỏi. Giá mỗi gói là 1p.10

Muốn khỏi chắc chắn...

Muốn đỡ tốn tiền... hãy tới...

Vì trùng LẬU thường ăn theo đường tiêu tiện, nhưng nếu để dang dở không khỏi hẳn hay cách chữa không đúng phương pháp, bệnh sang thời kỳ kinh niên (état chronique), vì trùng ăn xuống thổ huyết (intracellulaire) thành cục rắn ở trong (point localisé) rất khó chữa. Ai mắc phải chứng này mà chữa dẫu cũng không khỏi cứ lại Thanh - Hà Dược Phòng 21 Cửa Nam chắc chắn chữa được hoàn toàn. Còn lậu mới mắc (état aigu) cách chữa lại thần hiệu hơn.

GIANG MAI - HÀ CAM SANG, lâu hay mới, nặng hay nhẹ dùng thuốc trong mấy tiếng đồng hồ thấy đỡ ngay. Thuốc nóng rất êm, không mệt nhọc, không hại sinh dục.

Thanh-Hà Dược Phòng

còn chữa đủ các chứng bệnh có danh ỹ trông nom đã được tin nhiệm của phần đông bà con trong thành phố và khắp ba kỳ. Ngày nào cũng xem mạch cho đơn từ 6 giờ chiều.

Còn bệnh Phong tình ai muốn hỏi hay xem bệnh, giờ nào cũng có người tiếp và chỉ bảo dùm bệnh nhân để đỡ tốn tiền và khỏi dùng thuốc bậy.

THANH HÀ DƯỢC PHÒNG

21 Phố Cửa Nam (place Neyret) Hanoi

VÔ-ĐỨC-DIÊN

Kiến Trúc Sư

3 Place Négrier

HANOI - Tél. 77

CHEMISETTE

MAILLOT DE BAIN

Kiểu đẹp, cắt khéo,
may kỹ, dùng bền
là những đặc điểm
các áo của hiệu dệt

PHUC - LAI

87-89, ROUTE DE HUE

HANOI - TÉL. 974

Bán buôn khắp cõi Đông-pháp

ÁC gái quay lên phía chồng, nói :

— Truyện ! biết sự giới, mười đời chẳng

khó ! —Bác quay sang phía ông cán — Có phải không, cụ nhỉ ?

Trong lúc hai vợ chồng đương tranh nhau nói, ông cán thừa thì giờ, thông điều bút thuốc. Ông vừa thở khói vừa trả lời bác gái :

— Phải, bác gái nói phải. Ai biết trước được sự giới. Rồi ông trở lại bài tính của ông :

— Bấy mười hai phương mà mỗi phương đồng hai, thành ra... Hãy cứ tính bảy mươi phương đã. Bấy mười phương mà mỗi phương đồng hai...

Ông vừa nghĩ vừa gõ xe điếu vào thành bát canh cách.

Bác xã gái tính nhầm quen ; thấy ông cán nghĩ lâu, bác tính đỡ :

— Bầm cụ, thế là đi tám mươi tư đồng, với lại hai phương lẻ nữa hai đồng tư, cộng tất cả là tám mươi sáu đồng... tư bào.

Bác gái đột tỉnh, ngồi thừ ra nghe.

Ông cán thò tay vào nách gãi sồn sột, rồi thản nhiên lấy móng tay cái búng ghét trong các móng khác. Đoạn, ông lại tính :

Thế mà bảy sào của các bác nhưng một trăm bảy mươi năm đồng, trừ tám mươi sáu đồng, hai bác cũng còn được... hơn tám mươi đồng nữa kia mà.

Bác gái chữa lại :

— Bầm cụ còn tám mươi chín đồng.

— Ừ, tám mươi chín đồng. Thế sao hai bác lại nhận có bảy chục, chả hóa ra thiệt lắm ru

Bác gái thấy mình nói nhiều quá, ngồi lặng yên để nhường chồng trả lời :

— Bầm cụ không nhận cũng không xong. Chả thế mà bu cháu vừa ngỏ ý muốn bán cho người khác, bà ấy nổi khùng lên, dọa di kiện. Bà ấy bảo : bà sào ruộng đã cầm cho bà ấy rồi, bà ấy chỉ kiện về tội lật lọng cũng đủ tù...

Vợ ngồi nghe, câu tiết, ngắt lời chồng :

— Thừa cụ, nhà cháu rút rất quá. Bà ta nói thế mà đã vội cuống lên, xin nhận ngay bảy chục. Cứ những như cháu thì chả tám mươi chín đồng, cũng phải tám chục mới xong. Kiện ! đã dễ mỗi lúc mà kiện được nhau !

Chồng thấy vợ chê mình rút rất cũng tức, cãi lại :

— Sao người ta lại không kiện được ? Mà kiện thì chẳng gì đi lại trên quan cũng hãy tốn kém vào đấy đã. Họ giàu, nhưng tiền ấy họ kê vào đâu. Còn nhà mình, một cái bát chẳng có, lấy đâu ra mới được chứ ? Nói... nói thì cũng phải nghĩ nữa chứ, cứ nói phứa phứa như mình thì ai chả nói được !

Vợ ngồi thừ ra một lúc, rồi :

— Phải, mình thì biết nghĩ... biết

nghĩ như mình thì cả đời chỉ chịu phần thiệt.

— Chả đi đâu mà thiệt... Tuy mình không được thêm chục bạc, nhưng mình đã không phải chịu tiền đóng tợn, tiền chước bạ, tiền duyệt... lại còn được cấy lĩnh canh ruộng của bà ta. Kề bà ta còn tử tế đấy chứ.

Vợ vẫn ngồi thừ, hạ thấp giọng, nói sẽ :

— Tử tế... Mình thì ai cũng là tử tế... Giá họ có cướp không ruộng đất cũng còn là tử tế !

Chồng gắt :

— Mình nói đỡ như đám vào tai người ta ấy. Ai lại cướp không của nhau bao giờ !

Từ nãy, mãi cãi nhau bác quên hẳn ông khách, bác vội quay ra nói với ông cán :

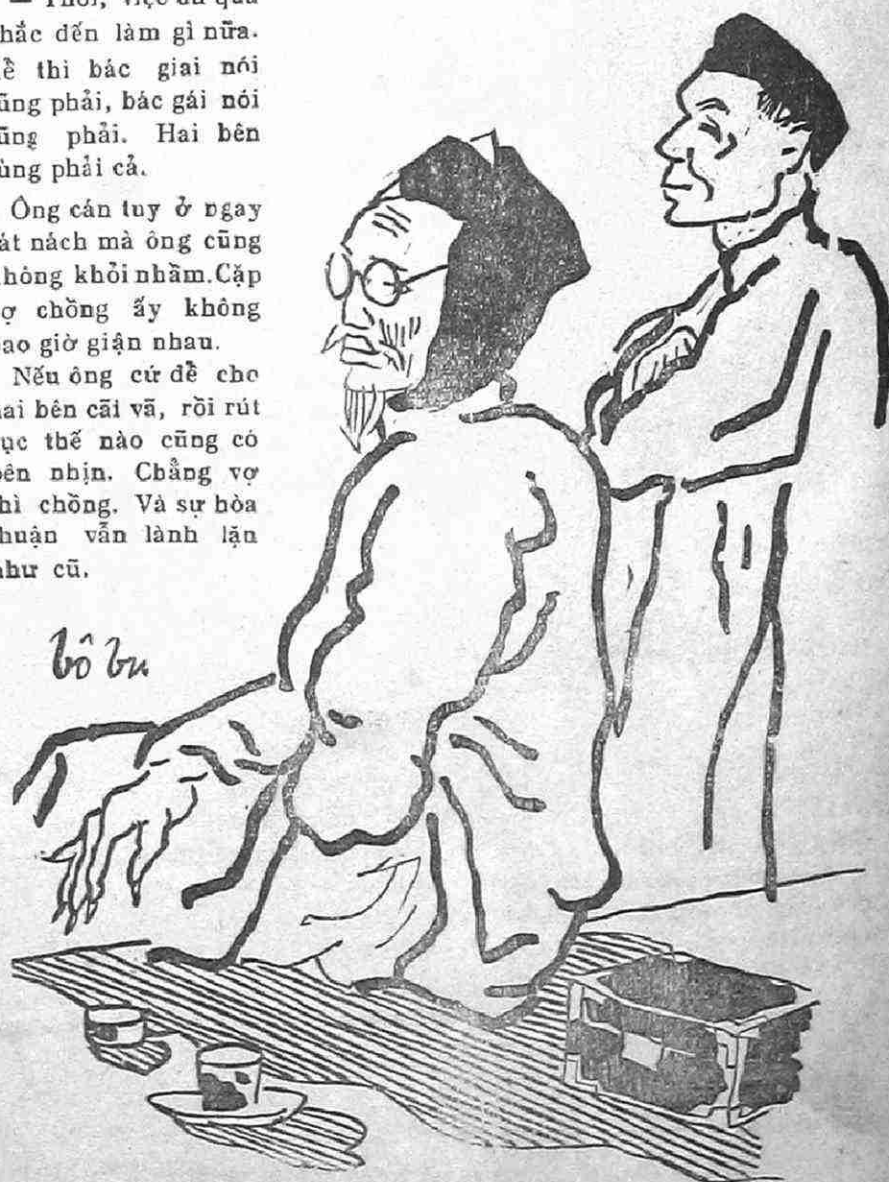
— Thừa cụ, bu cháu đỡ đỡ ương ương thế đấy. Động tý gì thì cãi chầy cãi cối.

Ông cán chừng thấy hai vợ chồng sắp mất vẻ hòa thuận, bèn giảng giải :

— Thôi, việc đã qua nhắc đến làm gì nữa. Kề thì bác gái nói cũng phải, bác gái nói cũng phải. Hai bên cùng phải cả.

Ông cán tuy ở ngay sát nách mà ông cũng không khỏi nhăm. Cặp vợ chồng ấy không bao giờ giận nhau.

Nếu ông cứ để cho hai bên cãi vã, rồi rút cục thế nào cũng có bên nhịn. Chẳng vợ thì chồng. Và sự hòa thuận vẫn lành lặn như cũ.

Bố bu

Câu chuyện bán ruộng vừa kết liễu thì có hai người đương thứ : khản Đê và quân Giáp đến mời.

Mỗi anh cầm một cái roi bằng tre tươi tốt lá để đánh chó và để cho oai nữa.

Hai anh tiến gần đến ông cán Bích vái chào.

Khản Đê nhanh miệng, gãi tai nói (ở thôn quê, gãi tai là một tục

lệ bất di bất dịch của kẻ dưới nói với bề trên) :

— Bầm cụ, việc làng hôm nay có cụ nhón tuần, mời cụ ra sớm sớm tí.

Nói rồi anh chấp tay đứng đợi lệnh.

Quân Giáp chẳng nhẽ đứng không, tưởng cũng nên nói thêm một câu :

— Bầm cụ, chúng con đã đến đây này. Cụ... cụ bà bảo cụ ở bên bác xã. Chúng... chúng con vội sang đây trình cụ.

Bác gái thấy có đương thứ đến, đứng dậy đi vào buồng tằm giầu. Bác gái cũng đứng dậy. Vì chức bác còn kém hai anh kia tuy họ mới là đương thứ.

Cứ kể chức họ hơn cả chức ông cán : khản xã, quân xã rồi mới đến cán xã. Nhưng ông cán đây lại khác tuy chức ông nhỏ hơn, song ông đã được hai ông con cùng là lý cụ. Bởi thế, trong thôn ỏ, người ta vẫn trọng vọng ông, tôn ông vào bậc đàn anh, ngồi ngang hàng với ông hội, ông chánh và các bậc chức dịch có tuổi.

Thấy hai anh đến mời ông đã biết làng họp về việc gì rồi, nhưng ông cũng hỏi lấy lệ :

— Việc gì thế, hai anh ?

Quân Giáp sợ khản Đê tranh lời vội nói trước :

— « Bầm bầm... » nhưng anh vốn chậm chạp lại lẫm, ấp úng mãi không nói được một câu, để khản Đê lại phồng tay trên :

con trâu

TRUYỆN DÀI của TRẦN-TIÊU

(Tiếp theo)

— Bầm cụ, chúng con nghe dân các cụ bàn về việc sửa lại văn chỉ và xây giếng giếc gì.

Quản Giáp cổ nói tiếp một câu cho đỡ tức :

— Bầm... bầm làng họp về việc sửa sang văn... văn-chỉ.

Khán Đệ bưng mồm cười. Chàng biết hẳn không nhận được hay là cười để trừ tức quản Giáp.

Ông cán không cười, dĩnh đạc nói :

— Được, cho các anh về.

Hai anh chào, sắp lui ra thì bác Chính gái ở trong buồng đem giầu ra mời. Hai anh cầm giầu và muốn đáp lại lòng tử tế của bác gái, họ quay ra mời bác gái :

— Chốc nữa, mời ông ra việc làng (lệ họ không phải mời từ ông cán trở xuống. Những ông ấy đã có mô rao).

Bác xã Chính cũng biết thế, nên nói lại :

— Tôi đâu dám đề các ông mời... Vâng, rồi tôi đi theo hầu cụ cán tôi nhân thế.

Trước khi cáo từ, hai anh đương thứ chào ông cán lần nữa.

Hai anh vừa bước chân xuống thềm, con chó Mực ở đầu về, xô ra.

Hai anh lấy roi vụt lấy vụt đề. Ủ có thế chứ! Chả nhẽ cái roi này giờ đề không? Bác gái chạy ra coi chó.

Bác gái vào buồng, lục trong thùng, lấy chiếc quần chúc bầu mới, chiếc quần mà bác chỉ dám mặc vào những ngày đình đám hội hè hay những ngày tết. Bác mặc chiếc

áo lương ra ngoài áo cộc nâu và đội cái khăn chụp bác sấm từ đạo đình đám nào, nhưng bây giờ hãy còn mới mới. Bác không dám xô chân vào đôi guốc, sợ lộp cộp trước mặt cụ tuần coi bất tiện.

Ông cán nhìn xuống thấy quần mình cháo lòng quá, cũng trở về thay quần mới.

« Phải, mấy khi có cụ nhón tuần chủ tọa », cụ nghĩ thế.

Việc làng hôm nay đông đúc và có vẻ đặc sắc hơn mọi lần, đặc sắc vì có cụ nhón tuần, một ông tiên chỉ mà phẩm tước đã làm nên danh nên giá cho xã Cầm-ô.

Năm lá cờ chuột gặm, mọi lần vắng mặt, bay phấp phới trước cửa văn-chỉ, có lẽ cũng là biểu hiệu cho

phẩm tước ấy. Phải, một vị đại thần đứng đầu, hiểm cô lắm chứ! Thứ nhìn khắp các làng chung quanh xem đã làng nào có một quan nhỏ, như ông phủ, ông huyện chẳng hạn. Họ chẳng có được một ông hàn hay một ông cử, ông tú, cũng đã là danh giá lắm rồi.

Nghĩ ông giới cũng chơi khăm. Làng Cầm nhan nhản những văn vật, cử, tú, hàng sóc, hàn hiếc hàng siên, sao giới chẳng đem rài rức đi các làng cho đều, để nói thì thiếu, nơi thì thừa, thừa thãi danh giá.

Chắc xã Chính, xã Bùng, xã Bật, nghĩ thế, và các ông cụ cũng nghĩ thế nên người nào người ấy đều đòi lột ăn mặc lịch sự như trong những ngày hội. Giới rét buốt thật mà nhiều ông vẫn phong phanh chiếc áo the thâm. Họ biết rét cả đấy. Họ có phải là người ở Nam-cực hay Bắc-cực đâu mà bảo họ không biết rét. Nhưng khôn lắm, chẳng nhẽ khoác cùi áo bông rách tả tơi ra trước mặt cụ nhón tuần thì coi sao tiện?

Không kể những ông già nua tuổi tác, mặc luộm thuộm thế nào xong thôi, và những ông nhà giàu thôn quê mặc những chiếc « ba-đờ-suy » khổ tãi sấm từ đời tam hoành nào. Họ cho có « ba-đờ-suy » là sang rồi, dù chiếc áo ấy trông không được đẹp mắt. Ngoài ra, họ còn vài chục xuồng nhiều vàng như nghề, hoặc chiếc « phu-la » đủ các màu sắc sỡ quần ở cổ hay bịt lên đầu.

Lại những đôi guốc sơn. Không biết ở đâu để ra lắm thế! Từ ông lý, bà lý trở xuống ông xã, bà xã, ông nhiều, bà nhiều cho chí bọn cùng đinh đều kéo lê đôi guốc.

Trước kia chưa đầy mười năm, ông lý, ông xã thường kẹp đôi dép quai ngang hay những khi mưa lội, xô chân vào đôi guốc tre cong tợn, quai mây và cao lênh khênh. Người nào đi không quen, ngã bở chừng.

Thời những đôi guốc mới còn hiếm, các ông chức sắc, các ông con nhà thế phiệt thường vác nó ra đình ra đám. Đến nay nó thông dụng quá, bình dân quá, nên các ông đã bỏ nó, để trở lại với đôi giày chỉ long, gia đình. Các ông chỉ

đi guốc ở trong nhà hay bắt đực đi ra đường những hôm trời mưa.

Hai chiếc sập gạch dài ở hai bên giải võ, văn chỉ đã chật ních. Sập bên đông toàn lý dịch, sập bên tây cán, xã đông quá đến nỗi xã Chính và những bọn xã nhép phải đứng cả ở hai bên đầu hồi.

Hai chiếc sập giữa, chiếc cao, chiếc thấp, để không, chưa có ai ngồi. Chắc các ông cử, tú, ông hàn ông hiếc còn đến cả đảng cụ tuần để đợi đi sau cụ thành một chuỗi dài cho trọng thể.

Các đương thứ chạy lảng xàng, gọi nhau rồi rít. Giá có ai giữ họ lại mà hỏi họ đi đâu thì họ không biết trả lời ra sao. Họ chạy đi chạy lại như có việc. Thực ra, họ chẳng có việc gì cả.

Xã Chính và xã Bật đứng không, buồn, đem câu chuyện lẩn thẩn ra thì thăm.

Xã Chính nói:

— Này bác, không biết cụ nhón tuần người đi ra đây bằng « tu-vin » hay bằng võng điều?

Xã Bật, ra mặt thạo:

— Bác nói dở lắm. Từ nhà cụ đến đây xa xôi gì mà phải đi « tu-vin ». Cụ nhón người cũng chả đi võng điều. Việc làng chứ có phải hội quan lão đâu.

Xã Chính:

— Thế thì có lẽ cụ nhón người đi xe tay.

Một anh đương thứ chạy sông sộc vào, hớt hơ hớt hải nói:

— Bầm các cụ, cụ nhón đến.

Mọi người nhón nhác nhìn ra sân... rồi đứng dậy một loạt. Những tiếng « lay cụ lớn » ồn ào.

Cụ tuần xô tay ra hiện bảo cụ ngồi.

Nhưng họ vẫn đứng, đợi bao giờ các ông cử, tú, ông hàn ngồi cả xuống rồi mới dám ngồi.

Mấy anh đương thứ cắt việc nhau. Một anh khoanh tay đứng hầu sau cụ tuần. Một anh chạy lên chạy xuống, sai bảo thăng mỗ. Một anh bưng khay nước, khay giầu. Họ chỉ soán suýt chung quanh cụ tuần và các ông bề trên. Còn các ông cán, xã đã có thăng mỗ.

(Còn nữa)

Trần Tiêu

QUẦN ÁO TRẺ CON

BÁN BUÔN

Khắp cõi Đông-dương. Lúc nào cũng sẵn hàng, gửi đi xa được nhanh chóng. Có giá riêng rất lợi cho các nhà buôn.

Foire de Huế du 10 au 28 Avril 1939 (Stand n° 68)

BÁN LẺ

Quần áo kiểu mới may sẵn hoặc cắt theo mẫu. Rất tiện cho các trẻ em vận khi đi lễ, đi chơi, đi học.

VINH - LONG

53 Rue de la Citadelle 53

HANOI

VINH-LONG — SPÉCIALITÉ DE VÊTEMENTS POUR ENFANTS — VENTE EN GROS & DÉTAIL

TIN VĂN..VĂN

(Tiếp theo trang 7)

văn giai, M. Trần văn C. mới kết duyên cũng có X. Bản báo có lời mừng M. Nguyễn văn D... v. v.

Cái chữ M. đó là tiếng tắt của tiếng Monsieur. Monsieur gọi nôm là Me-sư và nghĩa là ông.

Thế thì sao không gọi những ông A, B, C, D kia là ông cho tiện?

Hay nếu người ta vẫn còn ưa bắt tiện, sao không gọi họ là sư?

Thí dụ: Sư Hoàng hữu Huy bảo sư Nguyễn văn Luận rằng sư Ngô văn X. bị cầm xô mũi.

Lại còn những tiếng dịch âm nữa! Lêta vừa đọc trong một tờ báo một câu đề đầu: «Tôi đi nghe các ông cấn-di-da tranh biện».

Các ông «cấn-di-da» là các ông ứng cử. Nhưng nếu nói là ứng cử thì giản dị quá, các ông ấy không bằng lòng.

Vậy sao không gọi những tiếng quàn chúng, cử tri, là: la-mát-sơ và lê-lếch-tơ? Đề đã gần thì gần luôn một trật.

Tiểu Thuyết Thứ Năm ít lần nay có những người khổ sở: Thợ là những người đáng thương. Họ cầm giân, hẳn học. Họ không thể tha thứ được sự hoạt động của người khác. Nên họ không ngủ được yên.

Họ cần phải báo thù. Báo thù như thế này: Nói xấu, vu cáo, chửi bới, nguyên rủa.

(Họ tuyên bố — một cách trang trọng — rằng: Ừ, họ chửi đấy!).

Tiếng chửi rủa là ngôn ngữ độc nhất và thông dụng của những người tức tối này.

Nhưng họ nhọc công vô ích. Những vật hôi tanh họ ném lên không thể động tới người trên cao. Những vật ấy rơi xuống đầu họ. Trông lúc ấy chúng ta buồn cười. Và trong lúc ấy họ không cười. Họ chỉ buồn. Và tìm những «chiến lược khác».

Nhưng mới đây TTT Năm rao: «TTT Năm đổi mới».

Nghĩa là tòa soạn TTT Năm đi tắm gội. Họ muốn sạch sẽ hơn.

Cũng là một điều hay.

Gột được những cái thô tục — dù chỉ gột được ở mặt ngoài — ít ra họ cũng làm cho người bên cạnh đỡ buồn mắt.

Biết làm thế nào?

Nhiều khi có những tiếng gọi cho ta tưởng đến những hình. Mà là những hình không đẹp lắm.

Những tiếng cũng gọi những ý nghĩ.

Thí dụ: hai tiếng «tài hoa» mà TTT Năm yêu mến.

Đây, tôi xin nói tại sao.

TTT Năm là báo của ông Lê Cường, chủ hiệu thuốc Hồng Khê. Một hiệu bán thuốc phong tình, như người ta đã biết.

Những tiền phong tình mà ông

TẬP TRANH TÚ MỜ

Đây là bức tranh đầu tiên trong «Tập tranh Tú Mờ». Tú Mờ sẽ lần lượt ghi lấy những chân dung và đức tính của các nhân vật mới có danh tiếng ở thời đại này và vẽ thành những bức hoạt họa khôi hài để hiển các bạn.

THẦY GIÁO... GIỜ

— Cái thầy giáo... giờ họ Hà
Tưởng rằng yên chí ở nhà
năm eo,
Ngày ngày giờ cái hường lò,
Xem đi, xem lại, ngắm cho đỡ
buồn!

Ngờ đâu dạ vẫn bồn chồn
Nhớ đời chính trị như còn
vương tở.

Chồn nào có mũi, có sớ,
Là thầy cũng dẫn mặt trơ lên
vào,

Đề cổ động, đề hô hào,
Giõe lòng phò tá phe nào mạnh
xu.

Nhà giáo... giờ, quan hường lò,
Lại kiêu «cổ vấn quạt mo»,
lầm nghề!

Nhưng thầy nói chẳng ai nghe
Mưu mô chẳng đất, chán phê
quán sự!!

TÚ MỜ

kiếm được, một phần đem cung ứng cho báo.

Có lẽ vì thế mà báo cũng phong tình. Và lấy một cái tên đẹp để và tinh từ là báo tài hoa.

Nhưng cái đẹp và cái tinh kia lại khiến cho hai tiếng «tài hoa» còn một dư âm không thể tránh được. (Tôi lắm! nhưng biết làm thế nào?)

Cái nguyên ủy phong tình của tờ báo tài hoa xui người ta nghĩ rằng: cái tài hoa ấy là... là... (xin lỗi chứ tôn) là... cái tài hoa... liễu!

Ê ôi! tặc!

Nhưng ác quá! cái bần của người khác đôi khi cũng vậy được tới gót chân ta.

Lêta

BẢO MỐI

— Áo thuật tạp chí (bán nguyệt san) của ông Nguyễn thành Long sẽ ra ngày 1 Mai. Báo quán: 146, Rue des Marins, Chợ lớn.

— Báo-Kỳ dân báo ra ngày thứ bảy, mỗi số giá 0p.04. Báo quán: 129 Rue du Coton, Hanoi.

Lý luận

CHỦ NHÀ — Đưa tiền cho mày mua một đồng chiều rước ông bà, tao bảo đi cho mau, sao tới giờ mày mới về. Mày thấy tội chưa?

CON SEN — Dạ, bà dạy con đi mau, chứ bà có dạy con về mau đâu.

Gửi thư

— QUAN TÒA — Sao anh gửi thư lại dùng tem đóng dấu rồi?

— Thưa quan, họ gửi thư cho con, tem cũng đóng dấu rồi ạ!

Chết, sống.

THẦY GIÁO — Tôi thấy trong đơn anh xin nghỉ vì thầy anh mất. Nhưng sao anh lại chỉ nghỉ một ngày thôi?

TRÒ (hơi bối rối) — Dạ, thưa, thầy, vì ba con vừa sống lại khi hôm.

Chữa mẹo

CHỒNG — Chết! Nó uống lầm chai mực à? (cuống quýt) Bây giờ làm thế nào?

VỢ — Không cần gì đâu! Tôi để cho nó ăn một tập giấy thấm rồi mà!

Ài nghĩ đến

— Các anh ạ, hôm qua tôi đang đi bộ chơi, bỗng đâu có một thằng đến sinh sự với tôi, tôi liền quay lại đâm đá nó tụt bụi. Lúc ấy, có một thằng khác, có lẽ cùng bọn với thằng kia, đến bên, tôi liền đưa thật nhanh hai tay ra, mỗi tay bóp cổ một thằng.

Trong bọn người ngồi nghe, có người nói:

— Nhưng mà anh bị cạt cánh tay trái kia mà!

— Vẫn biết thế, nhưng lúc hăng lên, ai kịp nghĩ đến điều ấy?

Giờ cách trí

THẦY GIÁO — Anh Lười! quả tim

Của T. An

người ta trung bình mỗi phút đập mấy lần?

LƯỜI — Thưa thầy, con không thể biết được.

THẦY GIÁO (quắc mắt) — Tại sao?

LƯỜI — Bẩm thầy, con có bao giờ để tai con xuống ngực mà nghe được ạ?

Thí dụ

«Le» là tiếng «article» bao giờ cũng đứng trước tiếng «nom». Vậy anh thử tìm vài cái thí dụ.

TRÒ, lưỡng cuống, nhưng nghĩ ra ngay. — Bùm, bùm. Lê Lợi, Lê Hoàn ạ!

Nghĩ đến ai

— Những đêm mùa đông, anh nằm ấm áp trong chăn, thế anh có nghĩ đến ai không?

— Thưa thầy có ạ.

— Tốt lắm, anh nghĩ đến ai?

— Con nghĩ đến những người nhà già nằm trong buồng ấm, trên chăn, dưới đệm và có lò sưởi ở bên cạnh ạ.

Không khóc

— Con ngã ở đâu mà đau, trán sưng cả lên thế này. Con có đau không?

— Con ngã ở ngoài đường, đau lắm.

— Thế con có khóc không?

— Có ai ở đây đâu mà con khóc?

Thăm nhất

— Anh bảo giống người nào thăm nhất?

— Người tây đen chữ còn ai nữa.

Gắng nghĩa

XÃ XỆ — Cờ nhân có bảo: «ăn cây nào rào cây ấy», thế bác có hiểu câu ấy ra sao không?

LÝ TOÉT — Sao lại không? khi nào mình ăn quả cây nào, thì mình phải rào cây ấy cho kỹ để khỏi mất trộm.

Các nhà buôn muốn tìm nhà chế tạo lâu năm, xuất sản nhiều các thứ TRICOTS và

Chemisettes
Xin nhớ: MANUFACTURE
CU GIOANH

68, 70, Rue des Eventails, Hanoi
Tél. 525 — Maison fondée en 1910

Lúc nào cũng sẵn hàng.
Gửi đi xa rất nhanh chóng.

Don hen

Tiếp theo trang 6

rõ ra cho anh nghe trong buổi hội họp của những người ở phố Mã-mây; buổi hội họp ở một nơi mà anh tưởng là sáo huyết của chúng. Thực ra những điện ảnh trông thấy và nghe thấy ở đó chỉ là một lần kịch khéo đóng để cho anh quên đi rằng anh bị mắc bẫy thực và để anh hết hy vọng trốn ra. Gan nhà ở Mã-mây là một gan trong lớp nhà của bà em sắp chữa lại.

Tại sao lại có việc đánh lừa anh như thế? Trước hết, xin anh hãy bình tĩnh mà tha lỗi cho em. Em sợ dĩ phải lừa anh giam lại một nơi là vì em biết rõ một việc âm mưu rất ghê gớm. Duyên do như sau này:

Sau khi phái người đến tận nhà anh, buổi trưa hôm kia, đảng Tam-sơn dự định một việc lớn: c là các đồng đảng làm ba lớp, từ 3 giờ chiều đến 12 giờ đêm thực hành ba phần chính trong cái kế hoạch chúng dự định kỹ lưỡng đã từ lâu: việc thứ nhất là gây một án mạng ở phố đông người để cho số lém phóng chú ý riêng về việc đó; việc thứ hai, ám sát cho được nhà phóng viên trình thám Lê Phong, vì chúng biết rằng nếu không trừ Lê Phong thì việc của chúng không thể nào yên ổn mà tiến hành được. Việc thứ ba là yên lặng đến tổng tiền bốn nhà giàu nhất trong thành phố, rồi tức khắc đêm hôm đó, sẽ giải tán các nơi.

Mọi việc đều toan tính điều khiển theo những phương pháp tối tân và đúng như một bài tính khoa học. Ta không có quyền hoài nghi cái tài lực của chúng nữa, vì ta đã có một chứng cứ sắc thực và ghê gớm: vụ án mạng Nguyễn Bồng. Có phải không anh? Đó là vụ án mạng tuyệt hảo nhất. Chúng lại có những người giáo quyết ghê gớm, hành sự một cách kín đáo và trầm tĩnh phi thường... Có thể nói rằng: một kế hoạch còn sức gì cần lại được. Đó tức là miếng đòn bẩy của nhà võ sĩ. Miếng đòn hiểm và không bao giờ trượt: kẻ bị đòn chỉ có việc đợi giờ.

Miếng đòn của Tam Sơn cũng vậy. Bởi thế, khi em biết được cái ý định ghê gớm: ám sát Lê Phong để trừ một thế lực vương quyền, em như thấy trước mặt cái kết quả ác hại hiện ra. Trong lúc đó, anh vẫn không ngờ biết gì, vững tâm theo đuổi những việc mà chúng đã biết từ trước. Trong bức thư gửi cho anh, anh có nhớ một câu hết sức thành thực không? Câu đó lấy cái tí dụ thiết thực này: chúng là một sức mạnh trong bóng tối. Ở trong tối thì người ngoài sáng không trông vào được, mà chúng thì không bỏ sót một cử chỉ nào của mình.

Mỗi bước anh tiến lên là một bước đi vào chỗ nguy hại. Em biết không thể nào ngăn sự hăng hái bất kham của anh được, chỉ còn một cách là che trở anh mà không để anh cường lại, trong khi đó thì em liệu kế làm lạc lối kẻ thù.

Quả nhiên anh và kẻ thù cùng bị em lừa. Tối hôm qua Tam Sơn bị một cái lăm lăm quan trọng: Tam Sơn đã bắt trúng một người trên gác số nhà 99bis phố Huế. Người ấy đang ngồi đọc sách trước bàn giấy, và khi bị đàn thì gục xuống: chết ngay. Đó là cảnh tượng đáng Tam Sơn gây nên và người nạn nhân kia chúng tưởng chính là Lê Phong. Thực ra đó chỉ là một cái hình nhân Lê Phong mà em đã sai làm và đặt vào chỗ của anh ngồi mọi khi, để thế maog...

Trong lúc đó thì anh ở trong tay một bọn khác mà anh thù ghét nhưng thực ra chính là những người che chở anh. Từ ngục là một nơi không để cho tù nhân ra được ngoài, nhưng từ ngục cũng là nơi không để cho kẻ khác hay sức mạnh khác lọt vào được. Chỗ giam hãm chính là một nơi giấu diếm tiền lợi. Nhất là khi có những tay canh ngục hết lòng cần thận như những người đã canh giữ anh.

Những cảnh tượng anh thấy ở Mã Mây cũng với như những dấu hiệu, những hành vi bí mật và cuộc hội họp dưới quyền chủ tọa của người thiếu nữ chỉ là những lớp kịch dễn rất khéo để đánh lừa sự minh mẫn của anh. Em cần phải để cho anh tưởng rằng bị trảng kẻ đảng Tam-sơn thực. Bởi vì, nếu không làm thế, nếu sự bí mật không có đủ các vẻ bí mật thực hiệu, thì thế nào anh cũng không chịu ở yên. Anh sẽ biết rằng chỗ sáo huyết kia không có các đường lối quanh co và không mấy chốc sẽ nhận ra rằng chỉ đi quá lên một vài chục bước về phía trong sân là trông ra được một phố đông lúc nào cũng có người đi lại. Và như thế anh chẳng cần phải khó nhọc cũng có thể thoát khỏi tay những người gác ở chung quanh...

Thế là anh đã hiểu các manh mối. Em đã dùng một phương sách cực bất đắc dĩ để tránh cho tính ham mạo hiểm của anh gặp phải một phen nguy hiểm vô song. Phải có cái linh giác của đàn bà mới thấy trước được những điều mà thông minh trí tuệ đến đâu cũng không thể thấy được. Em đã nói cho anh nghe câu ấy nhiều lần. Lại Phải có sự nhún nhường của đàn bà mới đẹp được lòng bằng bột quá mạnh Trí mạo hiểm giúp ta làm nhiều việc lớn, nhưng khi cái trí mạo hiểm ấy đến bậc tào bạo thì lại rất hại người. Không lập cái mưu ép anh ở một nơi thì anh thả lều lình mệnh để chiến đấu chứ không chịu làm một điều mà lòng tự ái của anh cho là khuất nhục...

Mà lòng tự ái của em có chịu được khuất nhục đâu. Em chỉ cần trọng, giữ gìn và theo ngay những phương lược anh bàn với em để hành động. Em có một người bạn gái cũng giống tích tích em. Chúng em bàn nhau chỉ huy việc trốn lại với đảng Tam Sơn và cùng thấy cái thú làm những việc lớn lao bằng cái tâm lực phụ nữ...

Báo Thời Thế (chỗ này Mai Hương mỉm cười rất ý nhị) không em liệu kế làm lạc lối kẻ thù.

Ngày Nay Giải Tri

UỐC thách họa vai tể của chúng ta đã làm cho một người dám phiến muộn. Ấy là ông L. T. K trong « báo tài

hoa ». Ông công kích Lêta dữ lắm.

Những lời công kích ấy không làm cho chúng ta mất sự vai linh. Song cũng cho ta biết rằng il ra ta cũng có một... kẻ thù. Mà sự thù hận của kẻ khác (áo cho lo chuyên) là dấu hiệu một công việc rực rỡ của ta. Vậy ta cứ vui vẻ nữa đi.

Đề cho ông L. T. K. muốn ăn sâu thì cứ việc ăn sâu nữa.

Nhà báo tài hoa và ăn sâu ấy bôn môi báo ta rằng: « Húc! .. Thế mà cũng đòi làm thơ! Thơ đâu có thứ thơ đó nhau? Thơ là công việc đáng dẫn chứ! »

Chúng ta thấy vậy, hẳn lẽ phép trả lời:

— Ngài nói chỉ phải.

Người công kích lại tiếp:

— Thơ phải làm theo cảm hứng hồn nhiên.

Ta trả lời:

— Chứa ngời.

— Do lúc tình cảm dồi dào của tâm tư...

— Chứa ngời.

— Chữ phải dẫu là việc gò gẫm tìm vần ép chữ...

— Chứa ngời.

— Như thế trái với linh cách của thơ, trái với thiên tài, trái với nghệ thuật, trái với... v. v., v. v. ...

— Chứa ngời, chứa ngời.

Nhưng có một điều ngài quên lúc vội lời dĩnh:

— Chúng tôi chơi văn dẫu. « Chơi văn » nghĩa là... Nhưng hẳn hai tiếng để hiểu này ai cũng đã hiểu rõ nghĩa.

Chúng tôi trao đổi cái tài nghệ thuật của chúng tôi, và hội họp nhau — không phải ở một lầu ngà nghiêm nghị nào, nhưng ở một hội quán dĩa cợt.

Như thế dẫu. Và nhân thế chúng tôi nhận thấy một điều sau này.

Những lời công kích của người nóng tính thực là đồng đạo, nghiêm khắc, hùng dũng, chặt chẽ, mạnh mẽ, oai vệ.

Nhưng cũng thực là vu vơ

CHƠI VĂN

CÓ một lối chơi vào lý thú có thể kích thích cái tài lém lỉnh và sắc sảo của nhiều bạn tao đàn. Đó là lối làm thơ nhại. Không đường dẫn hẳn những người đặc mạo và cau có sẽ bảo chúng ta thế, nhưng không đứng đắn ở đây nghĩa là hóm hỉnh, cốt nả, bỡn cợt — cái đức tính quý hóa của người vai tình như chúng ta.

Kỳ này Lêta mời các bạn nhại một đoạn thơ trong một thi phẩm kiệt tác ở nước Nam: truyện Thủy Kiều. Ta lấy một đoạn ra và theo vận điệu ở đó để bàn luận, tả cảnh, tả tình hoặc để thuật một câu chuyện ngộ nghĩnh.

Lêta xin lấy hai dưới đây làm thí dụ. Bài do nhại một sách nghiêm trang đoạn đầu truyện Kiều (từ câu: « Trăm năm trong cõi người ta » đến câu: « Xuân xanh xấp xỉ tới tuần cập kê ») và bắt chước lối tả hai nàng Thủy Kiều và Thúy Vân để tả người đàn bà Việt-Nam cũ và mới: tác giả (Lêta quẹo mắt lên) là một nhà nho đứng đắn và hóm hỉnh một cách tài tình. (I)

Mấy năm trong cõi đàn bà
Chữ lán chữ cựa khéo là khác nhau
Trải qua một cuộc Á Âu
Những điều trông thấy trước sau ghi lòng
Lạ gì bề sắc tư phong
Cựa lán trong bạn mà hồng rui nên
Cáo thơm lán gió trước đèn
Kính dãi tán lưc đem truyền sự xanh
Bằng năm hiện chữ bản mình
Bốn phương phảng lảng ba kinh (2) lộng vàng
Cổ nhà theo phép Tô vương
Già phong vẫn giữ thường thường đạo trung
Còn thời nà giới giao thông
Tự do là hiệu, khác giống nhe gia
Chia ra hai hạng tổ nga
Cựa nương là chị, em là thị Tân
Tân hình thức, Cựu tính thần
Mỗi người một oè mười phần vẹn mười (3)
Tân xem nhanh nhẹn khác với
Lối thừa bọ dạn tiếng cười nữ nang
Tay dù tay sắc le làng
Mấy công mài tõe phần, hương nhồi da
Cựa thời đang dợt thật thà
So bề tài sắc dạm đã phần hơn
Đường tang chức, nếp ngữ ngôn
Bụi ghen thua chín cát hơn kềm nhanh
Cả hai nghiêng nước nghiêng thành
Sắc đành như một tài đành hòa hai
Thống minh vốn sẵn từ trời
Pha nghệ thi họa đủ mùi ca ngâm
Qua đường hời khắp trí âm
Cao, đẽ, thanh, trọc, nguyệt cầm một trường
Bút hải nay lựa nên chương
Một thiên thơ nhại dễ thường phực lẫn
Mong sao khắp một hồng quần
Yêu dãn ý vị tốt tuần... hoạt kê.

Các bạn lấy bài này làm kiêu mẫu và xin bắt chước lối nhại thơ như thế để làm bài khác cũng bắt đầu từ câu thứ nhất: « Trăm năm trong cõi người ta » đến câu: « xuân xanh xấp xỉ tới tuần cập kê ». Đầu đề tùy cá: ban ra lấy, thí dụ tả một ông quan cổ với một ông quan mới, một cụ đồ cổ với một người tân tặc, một nhà văn sâu với một nhà văn vui tính, một bà vợ sự tử với một bà vợ lành như con chiên, một ông nghị gắt với một ông nghị không gắt, hoặc những nhân vật mới của thời sự: ông Bùi tương Chiều và ông Phao Thanh, v.v. Nói tóm lại, những đầu đề lấy ở những việc và người có nhương về tương phản. Điều mà các bạn nên chú ý là tính cách cuộc chơi văn này: nghĩa là nên làm những bài có giọng vui đùa, mỉa mai hoặc châm biếm.

Ngày Nay sẽ chọn lấy bài hay nhất (lém và tài nhất) đăng lên báo và xin tặng tác giả những bài đó một năm báo để làm duyên. Ba giải thưởng sau (sáu tháng và ba tháng Ngày Nay) sẽ tặng những bạn có duyên khác nhưng chưa trở hết tài.

Lêta KỶ SAU SẼ NÓI CHUYỆN CẦU ĐỐI

1. — Các bạn ai biết được những chuyện giải thoát, những tiền chuyện lạ và lý thú về những cuộc thách họa đối đáp của làng văn xưa nay, xin phép gửi và kể lại cho bạn hữu trong tao đàn của chúng ta nghe chuang. Lêta sẽ để một chỗ riêng để đón chuyện của các bạn.

2. — Ba kỳ.

3. — Từ câu này trở xuống, có đôi chỗ Lêta nhớ lém bôm c không đúng từng chữ ở nguyên văn: nhưng tưởng cũng không hại lắm.

TIỆC TRÀ TIỀN ÔNG CAPUT

tại nhà Hội-quán quảng-đông phò Hàng Buồm

THẾ là trong vòng hai tháng đã có hai bữa tiệc trà bình dân. Bữa tiệc trà bình dân thứ nhất do bọn «cựu đảng viên» chi đảng lao động quốc tế (S. F. I. O.) An, Bình, Lộ tổ chức để tiễn ông thủ hiến Bắc-kỳ Y. Châtel về Pháp. Bữa tiệc trà bình dân thứ hai do các đảng viên hiện tại chi đảng lao động quốc tế (S. F. I. O.) tổ chức để tiễn ông Caput, tổng thư ký của đảng cũng về Pháp.

Có khác một chút là một người về Pháp để rồi có lẽ sang làm thủ hiến Đông-dương như các nhà tổ chức tiệc trà ở bãi quần ngựa mong mỏi, và tin chắc, và thốt ra lời trên tờ báo «Độc». Còn một người về Pháp có lẽ để chờ chết già ở bên ấy. Một anh trong báo «Đời Nay» bảo thăm vào tai tôi: «Tiệc này cần long trọng để đến bù lại lòng hy sinh của anh Caput; anh về Pháp lần này sẽ không bao giờ được trở lại Đông-dương nữa.»

Mà bữa tiệc trà long trọng thực. Long trọng không phải ở tiệc to, nơi họp rộng. Long trọng ở chỗ người đến dự đều tỏ một tấm lòng sốt sắng tin cậy và một vẻ mặt buồn rầu mến tiếc, mến tiếc một đảng viên lao động quốc tế đã thành thật và nhất là đã có tài liên lạc hết các nhóm dân chủ ở xứ này. Người ta ngao ngán bảo nhau: «Ông Caput đi rồi, người kế chân ông liệu có đủ tài lực, tâm chí noi theo công cuộc của ông không?»

Cái đặc sắc của các bữa tiệc trà là những bài diễn văn. Trong bữa tiệc tiễn ông Caput có dài, ngắn, tất cả mười bài Tôi có cảm tưởng rằng người ta đem văn

chương, đem lời nói bù vào chỗ thiếu thốn của bánh ngọt, chỗ xoàng xĩnh của thứ nước chè bình dân.

Mà có thể thực, sau những lời đẹp dễ, nồng nàn, và nhất là thành thực, mọi người, cả các bà các cô người Pháp rất xinh tươi đều uống nhắm nháp và ăn ngon lành quá.

Thế rồi nước chè như có men của sâm banh làm cho người ta hăng hái, vui đùa trong làn không khí thân mật. Và người ta hát.

Người ta hát vào máy truyền

thanh và vào tai mấy chục ông cảnh sát và liêm phóng đứng giữ trật tự những bài ca quốc tế bằng tiếng Pháp và tiếng Việt.

Có người bảo tôi: «Giá dăm năm về trước mà hát thế thì thế nào cũng được mời vào ngồi tù.»

Cứ gì dăm năm trước! Mới năm ngoái hay năm kia, trong khi còn chính phủ bình dân ở bên Pháp, người ta chẳng bắt giam một anh dân cây vi trong túi anh có một bản chép bài ca quốc tế là gì!

Ở bữa tiệc trà này, người ta đã có quyền hát những bài ấy, chỉ vì người ta có tổ chức hẳn hoi. Tổ chức trong trật tự bao giờ cũng là một sức mạnh mà ai cũng phải kiêng nể dù muốn đàn áp.

Tổ chức, trật tự, kỷ luật, đó là những thứ còn thiếu cho chúng ta, và chúng ta cần phải học ở người Pháp Về phương diện ấy chi đảng xã hội có thể là một gương sáng cho ta, và ông Caput có thể là một bậc đàn anh của ta, ông, một người bao giờ cũng hành động khôn khéo trong trật tự và kỷ luật.

Chúng ta mong rằng ông Lemaire, người kế chân ông Caput, sẽ cứ theo con đường ấy mà đi.

NHỊ-LINH

NGƯỜI BUỒN ỚC

TRUYỆN RẤT NGẮN của LÊTA

ONG VŨ ĐÌNH LONG, chủ nhà in Tân Dân và chủ những tiểu thuyết ra ngày thứ bảy, vừa được làm nhân vật một đoạn tiểu thuyết đang buồn. Ông gặp một tai nạn.

Một buổi tối kia, trời đất bình yên, máy nhà in vẫn chạy đều và ông chủ đang nghĩ ngợi trên đồng bạc lớn.

Bỗng một đoàn văn sĩ đến bảo ông:

— Chúng tôi không viết tiểu thuyết cho ông bán nữa.

Ông kinh ngạc hỏi:

— Tại sao vậy, hỡi Trời?

Bọn văn sĩ đáp:

— Ông hỏi trời thì biết thế nào được.

— Vâng, thế thì tại sao vậy, hỡi các ông?

Mấy nhà văn đưa một bức thư ra để ông thấy câu trả lời trên đó. Trả lời đại khái rằng:

— «Chúng tôi viết tiểu thuyết cho người ta mua. Ông in những tiểu thuyết ấy cho người ta mua.

Tiền trở về. Nhưng nó về túi ông nhiều hơn về túi chúng tôi... Chúng tôi phải vất óc ra chữ.

Ông chẳng phải vất chi hết (và ông có vất cũng không ra cái gì). Ông chỉ có công thần. Nhưng ông giàu quá và chúng tôi nghèo quá. Chúng tôi sẽ không viết nữa nếu...

— Nếu?

— Nếu (đã nói chuyện tiền nong thì không cần úp mở) nếu ông không tăng tiền nhuận bút cho chúng tôi.

Dưới bức thư có những tên ký:

Lan Khai, Lưu Trọng Lư, Ngọc Giao, Nguyễn xuân Huy, Nguyễn Tuấn, Như Phong, Lê Văn Trương (1) v. v...

Nghĩa là cả Tao đàn Phò Thống Bán Nguyệt Sơn và T. T. T. Bấy.

Mặt ông Long lúc đó là nơi

hiện hiện ba màu trong ngũ sắc: xanh, đỏ, vàng.

Nhưng ông giữ được vẻ tươi cười.

Vì ông là một người... một người... ta hãy nói là một người khôn ngoan (để khỏi làm ông phiền muộn.)

Hợp quần thành sức mạnh.

Lần thứ nhất ông Long thấy sự công bằng đồng dạc dám bước vào nhà ông.

Ông cười. Nhưng ông sợ.

Ông sợ, nên ông đem toàn lực ra nghĩ mưu. Trong túi người đàn ông phương phi này không phải chỉ có tiền.

Túi ông còn đựng một nghìn lẻ một thần phương quí kẻ.

Nhà nhận như một người thành thực, và thiết tha chờ người giàu tình cảm, mặt ông trong giọng nói và giọt lệ dưới hàng mi, ông cố sức làm siêu lòng những người bị ông lợi dụng.

Nhưng vô ích. Lòng họ không siêng.

Họ đã biết rõ ông rồi, và hiền nghĩa đến những câu ngọt ngào và những cử chỉ mềm mại.

Họ bảo nhau lui gót.

Đề đợi cho cán cân không chênh lệch quá. Nghĩa là đợi cho, tuy béo tốt, nhưng một cái thân thể ông Vũ không nặng hơn ngót hai chục thân thể con nhà văn.

Sau cái phút gay go ấy, ông Long ở lại một mình với ông Long.

Nếu có cái máy ảnh nào chụp

được rõ tâm tư, và lúc ấy chụp được tâm tư ông Long, thì khi rửa ảnh ra, người thợ ảnh hẳn là người đầu tiên bị khiếp đảm.

Nhưng không có thứ máy ảnh kỳ diệu ấy, nên điều mà người ta biết được là ông Long nhất định cương quyết không nghe lời yêu cầu.

Tăng tiền nhuận bút ư? Có đời nào.

Hai tiếng công bằng là hai tiếng khiếp nhọc.

Nếu bọn kia còn viện đến những lẽ đáng ghét ấy thì ông đã có phép.

Đầy này.

Ông giờ sẽ kể toán ra.

Anh này còn nợ chừng này.

Anh kia đã vay y chừng kia...

Được lắm. Ông sẽ kiện để đòi nợ và để thấy họ không trả được.

Họ có một sự kém cỏi rõ rệt: họ nghèo.

Nhưng chữ ngờ, cả đến ông Long cũng không học thấu.

Các nhà văn không sợ lời dọa kiện. Trong tình thế nguy bách, họ càng thêm đồng tâm.

Và tình thế cứ găng mãi trong mấy ngày.

Và sau cùng... «Được, ta hãy nhượng bộ lúc này...» con người đa mưu kia dành nhà thêm ít phần trăm nữa cho những người đã bán cho ông bao nhiêu huyết hân.

Thế là việc thành ôn hòa.

Bọn nhà văn đã đại thắng. Và người buồn Ớc đã hụt đi một ít viên trong số gạch ngói mà ông dùng để xây thêm một tầng nhà.

LÊTA

Institut de Magie d'Extrême-Orient
Viện Đông Á-thuật viện

Bản viện có trên 5000 Áo thuật, bảo đồ, sách, văn bản, hoặc lập sách, hoặc học để làm quảng cáo cho các hiện tượng, học để giúp vui các đám tiệc, đám cưới... v. v. Ai muốn lấy

chương trình xin đính 2 xu tem. Sách đã xuất bản đầy đủ (trở thuật rành rẽ, giá 4p00 (Thêm 0p10 cước) Thư, mandat hay tem gửi cho:

Professeur NGUYỄN THANH LONG
Bte pte N° 28 Cholon (Cochinchine)

4) Đó là những tên ký dưới bức thư hậu thư. Ký sau một cuộc hội họp to sự đồng tâm trong bọn người cầm bút. Nhưng sau khi ký tên, ông Lê-văn-Trương đòi rút tên ra. Ông rút tên để chạy về trung thành với ông Long. Không phải là ông có óc phản phúc đâu. Ông theo triết lý sức mạnh đây.

Kháp hoàn cầu nay mới có CỨU - CẤP - KỶ - PHƯƠNG

Sách có trên một ngàn hai trăm hai mươi hai trang, là pháp điển về cứu cấp, chữa bệnh rất toàn diện.
**Phải mua trước: mới có
Mỗi quyển giá 2p.00**

Từ ngày nhà thuốc Thượng-Đức được phép khai trương trường thuốc Thượng-Đức, được giao thiệp với hầu hết các danh y trong hải nội và đã chẳng quên công phu cho tìm kiếm và khảo cứu ở hết mọi nơi, ở trong các sách. Nay hầu đã hoàn bị thành ra một tập Cứu Cấp Kỷ Phương mà đã soạn ra quốc văn cũ.

Chúng muốn giữ làm một bảo vật riêng một nhà, chúng tôi dự định cho in ra để công hiến khắp mọi gia đình.

Cứu Cấp Kỷ Phương không phải để xem trong chiếc lạt như tiểu thuyết hoặc một luận đề gì, nó là một quyển sách toàn toàn phải có trong nhà để bảo vệ sự an toàn của thân thể lẫn ra.

Xem Cứu Cấp Kỷ Phương, quốc văn sẽ rõ cái công trình, sẽ đạt về cách khảo cứu mà nhà thuốc Thượng-Đức đã làm, và biết được cái lòng hiếu sinh của trường Thượng-Đức đã truyền thụ cho người ta những phương pháp chữa bệnh thần kỳ đó.

Sách này soạn ra, công phu nhất ở ông Y sĩ Lê Ngọc Vũ, cụ Cử nhân Lê Mạnh Phan, cụ Tú tài Trần bình Quan. Có một cụ phó bảng nguyên nguyễn sử để lại.

Hỡi anh chị em quốc dân! Nếu anh chị em nghĩ rằng nhà mình các cụ già nhiều khi bị ốm ngã bất tỉnh, các trẻ em có ý nuốt phải kim, phải tiền, cần phải có sách để chữa các tật này, các trẻ em để chữa các tật này, hoặc có độc. Hơn nữa còn gặp những khi bị rắn cắn, chó cắn, say rượu, bất tỉnh... (Còn rất nhiều bệnh nạn khác nữa).

Sách chữa làm nhiều loại chữa bệnh khác nhau, xếp đặt có thứ tự, có mục lục rõ ràng, khi tìm tới bệnh gì, cách chữa thế nào, để sách ra là thấy ngay.

Cứu Cấp Kỷ Phương có cái đặc tính chữa cho người ta chỉ mất mấy xu, một vài hào, hoặc chỉ dùng pháp huyền bí không mất một xu nào. Thực tế họ chữa được không ít ai nào kể hết được. Khi Cứu Cấp Kỷ Phương mua về tay các ngài, các ngài sẽ hiểu rõ nội dung sách ấy quý không có giá nào mà mua cả.

Cứu Cấp Kỷ Phương có trên một ngàn hai trăm hai mươi hai trang là phương thuốc, chữa là phép huyền bí để chữa bệnh rất công hiệu (khóa học cũng chẳng khác nguyên nhân phép huyền bí này) Nhiều bài nói là của vua Kinh-dương Tống-Phủ mà Hoàng-tôn chứng-quân cấp được (Tạ như Hoàng-dương, nhưng lại tin ở cách chữa bệnh lại có sự thực hiện nhiều).

At muốn có sách Cứu Cấp Kỷ Phương phải mua trước, 2p.00 một quyển (ở xa thêm 0p.20 cước gửi). Hạn nhận tiền mua sách từ nay đến 5 Jun 1939. Bắt đầu từ 6 Jun sẽ cho in (in trên giấy tốt, giấy trong ngoài 300 trang). Chỉ in đúng số người nói mua. (Vì sách in đầy và công phu nên ai mua trước mới bán, xin quốc dân lượng thứ).

Thư từ và mandat xin đề cho:

Nhà thuốc THƯỢNG-ĐỨC

15 Mission — Hanoi

Việc tuần lễ

(Tiếp theo trang 5)

Trung-Nhật chiến tranh. — Quân Tào phản công rất thắng lợi, đã lấy lại được nhiều thị trấn, tiến đến gần thành Nam-xương và phá được phòng tuyến thứ nhất của Nhật ở phía ngoài thành Quảng Châu. — Mỹ sắp bán cho Tào rất nhiều máy bay và khí giới. — Nhật hiện thiếu nhiều quân nhu, trái lại, các thứ quân khí của Tào tăng lên gấp bội.

Số tiền công chức phải trả khi năm nhà thương, theo một nghị định mới ban hành, như sau đây:

Lương hàng năm 1.540 đ., phải trừ mỗi ngày 1đ.40; lương từ 1.321 đ. đến 1.510 đ. phải trừ 1 đ. 20; từ 1.141 đ. đến 1.320 đ. phải trừ 1 đ., từ 921 đ. đến 1.140 đ. trừ 0đ.80; từ 761 đ. đến 920 đ. trừ 0đ.60; từ 601 đ. đến 760 đ. trừ 0đ.50; từ 301 đ. đến 600 đ. trừ 0đ.40; dưới 300 đ. trừ 0đ. 20.

Tiền trừ này không được quá giá tiền một ngày nằm trong nhà thương.

Đức Bảo-Đại và Hoàng-Hậu sắp qua Pháp. Cuộc ngự du (— chưa định vào ngày nào —) sẽ chia làm hai phần: Đức Bảo-Đại sẽ đi phi cơ có quan hệ gia và ông Nguyễn huy-Quang; Ngải Nam-Phương và Hoàng-Thái-Tử cùng hai Công-chúa sẽ ngự tàu thủy, có ông thượng thư Phạm Quỳnh hộ giá.

Tăng thuế dân thành phố Hải-phong. — Kỳ hội đồng thành phố vừa qua đã dự định: đánh thuế đèn và nước mỗi người 2đ.00, là người ở ngoài ở thành phố không được hưởng đèn điện và máy nước; tăng thuế cư trú từ 2đ. lên 3đ. (ai không lấy thẻ ở Hải-phong lương tháng được 20đ. hay đóng môn bài trên 6đ. (phải đóng thuế cư trú, nhưng được miễn thuế đèn và nước.) tăng thuế thổ trạch 1 phần 100.

250 thợ xẻ đình công. — Vì thời giá thực phẩm đắt đỏ nên cách đây chừng 2 tuần lễ, thợ xẻ ở Hải-phong và Hanoi có xin cùng chủ tăng công cho mỗi

CABINET D'ARCHITECTE

NGUYỄN - CAO - LUYẾN

HOANG-NHƯ-TIỆP

Architectes diplômés P.L.G.I.

Angle Rues Richaud et

Borgnis Desbordes — Hanoi

TÉL. 879

mach gỗ chúng tôi, bà x, nhưng nhiều chủ không chịu nên mới đây có chừng 150 người thợ ở phố Trúc-chân và 100 người ở các Lò-sũ và Bắc-ninh đã nghỉ việc Việc điều đình giữa chủ và thợ vẫn chưa có hiệu quả.

Tio thể thao. — Về bóng tròn, Cao-mên đã hạ Bắc-kỳ 5-3 chiếm cúp Robin (— người ta nói Bắc-kỳ chơi hay song Cao-mên đã thắng nhờ về lối chơi nghệ). Về quần vợt, Fong đã hạ Bình, đoạt chức vô địch Đông-dương.

HỘP THƯ

Ông Vũ dăng L (Hà tĩnh). — Hình như về của ông là về cô.

Ông Tata (Namdinh) — 1) Có. 2) Không hiểu đoạn sau. 3) Cảm ơn. Các ông Ng. B. N., Ngô B., Ng Ch. (Hanoi) — Các ông có duyên hơn những người có duyên nhất gần đúng sự thực) Cảm ơn.

Có L. H. (Huế) — Vàng. Hai câu ấy là: Tôi tôi với, và Bắc bắc trùng.

Các ông Vũ d. V. (Phủ Quảng), và Đức Hạnh (Bến-thủy) Gửi bài hay hơn.

Ông Ng. Hùng Ph. — Ý kiến hay đấy. Cảm ơn.

Có Văn Văn — Tên của cô ngộ nghĩnh cũng như bức thư. Chúng tôi nghĩ đến điều đó rồi, văn văn; sẽ có nhiều đầu đề, thơ ca, bài hát vui v. v. và cảm ơn cô v. v.

Bà M. (Hanoi) — Xin miễn trả lời riêng. Chúng tôi lấy vui về vì thượng sách.

Ông Phùng Quảng V. (địa chỉ nói mờ) Ông trốn đâu thì cho tôi biết.

Những bạn gửi câu chuyện về Leta — Có tình nữa đi, gần hay rồi đó!

Có V. N. (Haiphong) — Đã nhận được những nụ cười.

Ông Tú Mêm (Hanoi) — Xem câu ấy thì biết lần này Tú thực mềm mại lúy.

Ô Tái Ba (Hanoi) — Sẽ có. Cảm ơn lời nhắn nhủ. Câu đối không xứng với tên.

Ô. Lê-bá-ôn (Hanoi) — Không xuôi ti nào.

Ngày Nay có nhận được của hội Ánh Sáng nhờ đăng một bản trình bày kết quả cuộc Chợ phiên Ánh Sáng, nhưng vì gửi đến chậm quá, nên phải để lại số báo sau.

Những cách xã giao chúng ta phải cần biết để trong lúc giao thiệp tỏ ra con người có học thức và lễ độ. Một cử chỉ, một dáng điệu, một lời nói cũng đều có thể tỏ ra cho mọi người biết rằng mình lịch sự hay không. Trong mục này Ngày Nay sẽ đăng những điều cần ích rất thiết thực mà ai cũng nên biết khi giao thiệp trong xã hội.

Bạn bóc một lá thư trong khi đang nói chuyện với khách; bạn đã phỏng đoán sự quan trọng của bức thư khiến bạn có cái cử chỉ ấy?
Nếu đúng, bạn có xin lỗi trước khi xé thư không?

Nhiều người vẫn cứ nhất định đem con trẻ — có khi còn ẵm ngửa — đến rạp hát hay chiếu bóng, để chúng khóc rầm lên những lúc cần yên lặng. Họ có biết thế là làm phiền đến người khác? là tỏ rằng mình bất lịch sự không? (Không kể lịch sự hay phim ảnh có thể có ảnh hưởng xấu đến con trẻ)

Trong một tiệc trà, ta muốn ăn chiếc bánh nào thì cầm lấy chiếc đó, chứ đừng mó tay trái, mó vào tất cả đĩa bánh: không có cái cử chỉ nào thiếu lịch sự bằng.

TÂN-LANG

Tối thứ bảy 29 Avril 1939 tại nhà Hát Lớn Haiphong
(trước định vào 15-4-39)

Tất cả Hanoi văn-chương, Haiphong và các vùng lân cận tri-thức: Kiến-an, Quảng-yên, Hải-dương, Hồng-y, Ung-bi, v... v... sẽ hội họp tại nhà Hát Lớn Haiphong, để: thưởng thức một vở kịch:

HAI NGƯỜI TRỢ HỌC

của Đại-Thanh, Lan-Son dân kịch cổ võ cho một ban kịch toàn bạn trẻ sôi-sảng và học thức; với: Lê-Thương, Đinh-gia-Mạo, Maria Hieu, Lê-Đại-Thanh, Trần-quang-Đình, Kim-Nhuong, Thanh-Huong bởi đây một công cuộc hoàn toàn có tính cách nhân đạo và xã-hội, gây quỹ hội:

TRUYỀN BÁ HỌC QUỐC NGỮ

Xin chú ý: Ảnh các tài tử đã chụp bày tại hiệu ảnh Saigon Photo.

Tôi đã về Hanoi...

Sau khi đi thăm các bạn đã theo học Gông Trà Kha ở Huế, Saigon và đi Cambodge học thêm ít nhiều mới lạ, vậy xin báo cáo về các bạn đã học Gông của tôi nên tới mà học thêm Trung-Luyện và xuất sư luôn thể

MẤY LỜI CẢM Ạ — Trong khi tôi ở Huế, ông Thái quang Cường đã cho mượn căn nhà, ông Trợ Khoa đã đưa đi xem các làng, các bạn Võ sĩ Vĩnh Cân, Bửu Đình đã tới thăm tôi.

Ở SAIGON, ông Điền Chủ Phước đã tiếp rước tôi và cho mượn xe hơi về Bắc. Ở Pnom-Penh ông Phan Trần Văn đã lưu tôi tại nhà. Còn xin khất các bạn ở Lục Tỉnh, ông Cao hơn Co. Ở Học Môn, Lê hữu Đông ở Rạch Giá, Trần Khuê ở Quảng-gai, ông Mohamed Ibrahim ở Quinhon có viết thư mời tôi

nhưng vì bận quá, xin đề đến lần sau vào khoảng tháng 7 tây. Trong khi đi tôi có nhận nhiều tên tuổi các ông, bà nhờ đoán số mệnh và lấy bùa chiếu tài độ 5 hôm nữa xin gửi đủ. Tuy rằng tôi mới ở Cao Môn về nhưng giá học phí vẫn như trước: Học Gông Trà Kha lối hăm thu 3p00. Bùa yên nhân đạo, thương, chiếu tài (luyện sẵn) 3p00. Xem tướng tay, tướng mặt, tướng chữ 1p00. Thư từ và mandat xin đề tên;

M. VŨ ÔN, 120bis Chanceaulme, Hanoi — Tonkin

(Viết thư hồi hạn kèm có Op 06)

Đòi tem mới lầy tem cũ

Cần mua một giá rất cao tem Đông-dương (thứ to và thứ nhỏ) đã đóng dấu rồi. Cần nhất tem phải không rách. Ai có những tem ấy gửi về tôi sẽ hoặc mua, hoặc gửi đổi trả lại bằng tem Đông-dương còn mới để dán thư. Thời đề :

Ng - k - Hoàn
47 Rue Blockhaud Nord, Hanoi

Docteur

Cao xuân Cầm
de la Faculté de Paris

CHUYÊN TRỊ :
BỆNH HOA LIỆU và NỘI THƯƠNG
Khám bệnh tại :
163, Henri d'Orléans - Hanoi
(Phố cửa Đông, cạnh Hội Hợp-Thiện)

Sách «Nói chuyện nuôi con» của bác-sĩ làm có bán tại hiệu Nam-Kỳ, phố Bờ-hồ, 17 Francis Garnier, Hanoi. Giá 0p.35 một quyển

Món ăn đặc sắc của Hanoi
là CHẢ CÁ

CHẢ CÁ ĐẶC SẮC NHẤT LÀ
CHẢ CÁ ANH VŨ
ở số 37 Hàng Dầu - Hanoi
Sau đền Ba Kệ (Bờ Hồ)

Thứ bảy, Chủ nhật có bán
THỊT CÂY HƯƠNG

Bón coi

Dưới mắt tôi

Phê bình văn học
Việt-Nam hiện tại
của

TRƯƠNG - CHÍNH

Giá 0\$50

Hồi tại các hiệu sách lớn

Don hen

(Tiếp theo trang 19)

hề bị bọn Tam Sơn thu được một số nào. B o Thời thế đã đáng rất rõ những việc khám phá của anh, những việc mới điều tra được của em, và, hiện bây giờ đang chạy số sau cùng, sẽ cho công chúng biết những trường hợp rất lạ lùng khi bọn Tam-sơn bị sa vào lưới pháp luật.

CHƯƠNG HỮU XII và cuối cùng

Chương này rất ngắn.

Vì soạn giả tưởng không cần rườm rà kể những việc phụ. Những manh mối bí mật đã gỡ hết sau những lời (mà soạn giả chép rất van vể) của cô nữ phóng viên

Mai-Hương.

Ma-Hương lúc đó sung sướng, vì thấy Lê Phong bằng lòng công việc của cô. Cô sung sướng vì thấy anh không động lòng tự ái. Đó là một chứng cứ quý báu mà cô phải bao nhiêu tâm lực mới được thấy trong giây phút này. Cô thấy rằng : Lê Phong coi sự đắc thắng của cô cũng như sự đắc thắng của chính anh. Phải có một cảm tình có tính cách thế nào mới rộng lượng được đến thế.

Cô cảm động nhìn Phong bằng đôi mắt... không thể tả được, hay nói cho đúng chỉ có người biết yêu nhau mới tả được. Phong không tỏ ra thái độ lạnh lùng như trước đối với tâm tình kín đáo của cô.

Một tiếng cười sáng sủa bỗng đưa vào. Cùng với tiếng cười, một thiếu nữ lạnh lẽo bước vào, cúi đầu

trước Lê Phong một cách lễ phép. Nhưng nếu ai nhìn kỹ thì sẽ thấy một ý tình nghịch chế riêu lóng lánh ở khóe mắt cô. Cô cười :

— Chào ông Lê Phong, hẳn không phải giới thiệu tôi với ông, vì ở Mã Mây tôi đã được dịp, diện kiến ông... Lúc ấy ông sợ tôi hơn bây giờ vì tôi là một nữ đảng viên của Tam-sơn... một con đàn bà tính quái...

Cô để một tập báo chi lên bàn và gọi Mai-Hương đến :

— Chị lại đây em hỏi nhỏ... xin lỗi các ngài một phút nhé.

Câu hỏi nhỏ của cô khiến cho Mai Hương hơi đỏ mặt và nhìn trộm Lê Phong.

Tại sao ?

Đó là một điều bí mật, mà các bạn đã khám phá ngay được.

THẾ-LÔ

KẾT QUẢ

CUỘC THI ĐÒN HẸN

Cuộc thi kết thúc truyện « ĐÒN HẸN » cho chúng tôi thấy một sự phong phú không ngờ trong trí tưởng tượng của bạn đọc. Bài thi có thể gọi là rất khó. Cuộc chơi văn đặc biệt này ở đây thực đã được các bạn nâng lên tới bậc trang trọng của một cuộc thi văn-hương. (Cổ nhiên đó là thứ văn chương phóng túng về loại truyện trinh thám).

Chúng tôi lại nhận thấy phần lớn người dự thi thuộc về phái phụ nữ, và những lý luận của các bạn không thiếu gì về tài tình. Có bạn (cô Minh Trang Saigon) kết thúc truyện bằng một đoạn rất dị thường : Lê Phong và Mai Hương cùng theo đảng Tam Sơn và từ đó trở nên một đôi bạn sống ngoài vòng pháp luật. Một bạn (bà Trần Thiệu Băng, Thanh hóa) để cho Lê Phong yêu người nữ đảng viên Tam sơn và sau cùng mới biết đó chính là Mai Hương : tình tiết hơi ngoa, nhưng tác giả cũng biết sai khiến những cảnh đột ngột. Hầu hết các bạn gái khác đều cử Lê Phong ra khỏi nơi giam hãm bằng một bọn người xông đến, người của nhà báo Thời Thế, của sở mật thám, hoặc những người của cả hai bên. Trong số mười bốn vở dự thi của nữ độc giả thì có đến tám chín vở giống nhau : Lê Phong gặp Mai Hương, trốn ra một cách dễ dàng cùng với người đeo mặt nạ lam nội ứng.

Có lẽ vì bài thi khó quá nên kể cả nam nữ độc giả, chúng tôi chỉ nhận được có hai mươi một vở thi. Ngoài ra có những bức thư của các bạn không dự thi nhưng cũng có cái

nhà ý bàn qua về lối kết thúc riêng của từng bạn.

Để cảm tạ sự sốt sắng của bạn đọc đối với các sáng kiến của Ngày Nay, chúng tôi xin tặng thêm ba giải thưởng mỗi giải một năm báo.

Trong ba vở đáng chú ý nhất chúng tôi thấy hai vở có đặc sắc ngang nhau. Một vở của cô Marie Quynh (Nam-định) và một vở của một bạn ký tên là Lê Phong số 2 (ở nhà ông Vũ năng Kiên, ngõ Khang Lạc Lý Hải-phong).

Cô Marie Quynh tóm tắt các việc xảy ra trong lời nói của người lạ mặt bấy giờ mới cho biết tình danh : người ấy là nhà thám tử Kỳ Phương trong « Gối Thuộc Lá ». Đảng Tam sơn vì một hành vi tội vâng (giết người trong khách sạn Splendide mà không làm biến hết tang vật) nên bị Kỳ Phương chú ý. Phương tìm được cách bắt một đảng viên trọng yếu trong lúc giả làm một nhà giàu chịu để cho Tam sơn tống tiền. Phương lợi dụng mấy điều thú nhân của người bị bắt và lại tìm được cách rất khôn khéo vào làm chủ trong đảng Tam sơn. Phương bí mật báo tin cho Mai Hương và bắt được cả bọn gian trước khi chúng đem Lê Phong đi hạ thủ. Cái cảnh sau cùng là cảnh nhà thám tử phân giải những phương pháp hành động và các cơ mưu của mình. Ông Lê Phong số hai (xin cho biết tên thực kết thúc bằng những điều đột ngột hơi ngoa nhưng cũng hợp với tính cách truyện. Đảng Tam sơn khi bị bắt thì Phong thấy có ba người phóng viên của Thời Thế là đồng đảng quan

trọng. Người thiếu nữ là em ruột Mai Hương và lại chính nhờ có cô này nên Lê Phong mới được người đeo mặt nạ lọt vào trong đảng để cứu. Người thiếu nữ sẽ đi ở đó được vì cô ta có khuôn mặt giống với người con gái chủ trương Tam-sơn...

Hai vở này giữ hai giải ngang nhau, mỗi giải năm đồng và thêm một năm báo.

Giải ba (một năm báo và các sách giá đáng hai đồng) về tay một bạn... đáng tri. Vì tác giả vở được giải này không ký tên dưới đoạn truyện của mình. Ông kết thúc truyện bằng cái chết tình cờ và oan nghiệt của người thiếu nữ bí mật. Người thiếu nữ lúc sắp tắt ngấm mới đưa tay lên rút cái lằn da hồng hào trên mặt đi : đó là cái mặt nạ bằng cao su (1) Và lúc ấy Phong kinh ngạc nhận ra chính là Mai Hương... Lời sau cùng của Mai Hương là khuyên Lê Phong vào đảng Tam sơn, thay cô để... làm kẻ cướp. Sự ngoa ngoắt ấy làm cho câu chuyện hơi có vẻ buồn cười. Xin ông bạn đáng tri cho biết tên và địa chỉ ngay. Vở của ông bắt đầu từ câu : « Phong chưa hết ngạc nhiên thì cánh cửa mở loang, Thường hít hơi hít hải chạy vào vira thở vira nói... » và kết bằng câu : « Cũng lúc ấy bọn mật thám ở nhà hầm chui lên cùng Phong đứng thẳng người giơ tay chào lính hồn người xâu số bag về coi Nát Bân (1) »

Ba giải sau tặng : Bà Ngọc Quỳnh, Văn Phố (?) ; ông Minh Thúc, phố chợ Hòm (Hanoi) và ông Mặc đình Đức (năm thứ nhất trường Thăng Long).

NGAY NAY

Rượu Cốt Nhât

MARTELL

là thứ rượu đã nổi tiếng
từ 200 năm nay

ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN

L. Rondon & Cie L^{td} B^đ Đông Khánh HANOI

Rentrée des classes

Vous trouverez à l'I.D.E.O. tous les articles scolaires nécessaires à vos enfants

Articles de bonne qualité leur donnant le goût du travail.
Articles « RECLAME » vous permettant de faire des économies :

Cahier de Brouillon « RECLAME » 100 pages . . .	0\$12
Bolte de 100 copies doubles, beau papier . . .	1.80
Ramotte de 100 — quadrillé multiple . . .	1.00
Plumier laqué, couvercle chromos . . .	1.05
Compas sur panoplies : 15 et 4 pièces . . .	0\$65 — 0.48
Compas plats nickelé réversible double usage . . .	1.18
— — — en pochette . . .	2\$85 — 2.20 & 1.55
Nécessaire scolaire 4 pièces pochette cuir . . .	0.52

Catalogue des articles scolaires sur demande

L'I.D.E.O.

LIBRAIRIE - PAPETERIE — HANOI - HAIPHONG

RƯỢU CHỒI HOA - KỶ

Các bà sinh nở muốn khi ra cử, được đỡ đẻ, thấm thịt, mạnh khỏe như thường, không lo té thấp, đi lại được ngay. Chỉ xoa Rượu Chối Hoa-Kỷ thì không lo ngại gì hết. Rượu Chối Hoa-Kỷ này trị được nhiều chứng rất giỏi là : Sinh nở, té-thấp, thối-thào, đau lưng, đau mồm, đầy bụng, đau bụng, chân tay mỏi mệt, thâm thịt, sai gân, bị đòn, bị ngã chảy máu, đứt tay, cầm hàn, cầm thử, xoa đều khỏi hết, kiến hiệu vô cùng. (Ai muốn mua xin cứ hỏi ở các nhà Đại-lý).
Phòng Tích « CON CHIM » ở khắp các tỉnh Trung, Nam, Bắc-kỳ, Cao-Mên, Laos.

RƯỢU CHỒI HOA-KỶ

Hộp lớn : 150 grs brut : 5700

Hộp nhỏ : 80 grs : 3700

Sữa

NESTLÉ
Hiệu Con Chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH PHỤ PHỤ

Hỏi xin không mất tiền quyền sách dạy cách nuôi trẻ của bác sĩ Vidal soạn ở hãng NESTLÉ, phố Paul Bert, số 55
— HAIPHONG —

Sâm Nhung Bách Bô Hồng - Khê

Lấy tính chất ở cơ quan sinh dục của các loài vật rất mạnh chế luyện với Sâm Cao-ly, Lộc Nhung cùng với các vị thuốc bổ quý giá, nên dùng nó dẫn ngay đến thận và bộ máy sinh dục của người ta làm cho trẻ lại, khỏe ra như người được tiếp hạch, sinh ra nhiều tinh huyết, ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh thần minh mẫn, bền trí nhớ lâu, đại tiện nhuận, nước tiểu trong, khỏi đau lưng, bốc hỏa. Các ông dùng trong 2 ngày sẽ thấy trắng dương cổ khi, tinh đặc, trong khi phóng sự không thấy nhọc mệt. Nếu ai có bệnh di tinh, lãnh tinh, nhiệt tinh, mộng tinh cũng khỏi. Đàn bà dùng được huyết tốt, kinh điều ; bà nào có bệnh kinh nguyệt bất điều sinh ra các chứng đau bụng, đau lưng, bốc hỏa, ra khí hư (bạch đới hạ) cũng khỏi. Bà nào nuôi con thì tốt sữa, có chứa thì khỏe thai. Các cụ già đau lưng đau mình mỏi mệt, kém ăn kém ngủ hoặc có bệnh ho, bệnh thổ dung cũng khỏi cả. Trẻ con dùng thuốc này sạch cam sùi, bỏ ti, tiêu thực. Nói tóm lại tất cả nam phụ lão ấu, nếu ai cần phải bồi bổ sức khỏe thì không còn có thứ thuốc bổ gì hay bằng thuốc Sâm Nhung Bách Bô Hồng Khê này. Thuốc thơm ngon dễ ăn ; các ông dùng thứ bao sấp vàng, các bà dùng thứ bao sấp trắng. Mỗi ngày ăn 2 viên vào 2 bữa ăn sáng và tối, trẻ con mỗi lần ăn nửa viên nhai chiêu với chén nước chè. Mỗi hộp giá 1p.00.

Thuốc Hồng - Khê số 47

Thuốc « Tráng Dương Kiên Tinh đại bổ thận Hồng-Khê » số 47 chế bằng Hoàng-hoa ngư-phấn, Hải-cẩu-thận, Tuyền-quảng, Sâm Nhung với các vị thuốc vừa bổ vừa ngon. Giúp cho sự giao hợp được theo ý muốn. Giúp cho người dương sự yếu, « bất lực », liệt-dương » được mãn nguyện, dễ thụ thai. Làm cho người vô tinh lãnh đạm trở nên người đa tinh vui vẻ. Sau khi dùng thuốc này 6 hay là 12 tiếng đồng hồ, có hiện quả hiển nhiên. Muốn chứng cho những lời nói trên đây, các ông các bà dùng thử một gói 0p.25, sẽ thấy phóng sự mạnh khỏe lâu bền gấp mấy lần khác và sau lại thấy tinh thần minh mẫn không một chút nhọc mệt. Thuốc này chuyên trị bổ thận, kiên tinh, sinh khí, chữa bạch-thận liệt dương, bệnh tinh mau xuất. Mỗi chai lớn giá 1p.00. Mỗi gói dùng được một ngày giá 0p.25.

Thuốc « Cai Hồng - Khê »

Không chọn lẫn chất thuốc phiện (nhà Đoàn đã phân chất), nên ai cai cũng có thể bỏ hẳn được mỗi ngày hút một đồng bạc thuốc phiện, chỉ uống hết hai hào thuốc cai là đủ không phải hút nữa vẫn đi làm việc như thường, thuốc viên 0p.50 một hộp, thuốc nước 1p.00 một chai. Nghiện nhẹ chỉ hết 1p.00, nghiện nặng hết 5p.00, 3p.00 là bỏ hẳn được, nếu sai nhời, xin trả lại tiền gấp đôi.

Thuốc phong tình Hồng - Khê

Giáng thấp mà bạo ngang trời ! Thuốc Hồng-Khê chữa những người tăng lực 1 Hai câu Sấm truyền này, ngày nay quả thấy ứng nghiệm, vì kể nói đến Hồng-Khê thì ai cũng nghĩ đến thuốc lậu và thuốc giang-mai ; ai bị lậu không cứ mới hay kinh niên uống thuốc lậu Hồng-Khê số 38, mỗi hộp 0p.60 cũng khỏi rứt nọc, ai bị bệnh giang-mai không cứ về thời kỳ thứ mấy, mới hay đã nhập cốt rồi, uống thuốc giang-mai Hồng-khê số 14 cũng khỏi rứt nọc một cách êm đềm không hại sinh dục (mỗi hộp giá 0p.60) nên khắp các nơi đâu đâu cũng biết tiếng :

Nhà thuốc HỒNG-KHÊ 88, Phố Chợ Hòm, Hanoi (Roule de Huế)

Xem mạch cho đau, bốc thuốc chẩn, và có hơn 100 môn thuốc hoàn, tán, cao, gia truyền và kinh nghiệm, chế sẵn đóng hộp, đóng chai theo phương pháp Âu-Mỹ bán khắp ở nước Nam, bán sang cả Tây, Tàu, Ai-lao, Cao-mên, chữa đủ các bệnh nguy hiểm người lớn, trẻ con. Bệnh nào thuốc ấy, có đơn chỉ rõ cách dùng và nói rõ bệnh căn, hết rất ít tiền mà bệnh mau khỏi. Các thứ thuốc của nhà thuốc Hồng-khê được Hội-chợ Hải-phong năm 1937 được quan Toàn-quyền và quan [Thống-sứ ban khen, các báo tây, nam tỏ lời khuyến khích, được thưởng « Đại tinh vàng » và được « Bằng cấp từ-mạng » tại Hội-chợ Huế. Kỳ đầu vào công nghệ, mỹ thuật tại Hội-chợ Hanoi 1938 được quan Thống-sứ ban khen và được thưởng « Đại tinh vàng ». Có đến 2 cuốn sách thuốc : « Gia-dinh Y-dược » và « Hoa-Nguyệt Cẩm-Nang ». Khắp các nơi đều có Đại-lý, mua thuốc Hồng-khê xin nhận kỳ đầu hiệu Phật 12 tay.

Thuộc bò hạch

VAN - BẢO

của giáo - sư TRẦN-PHÚC-SINH, trường Y-học Nam-kinh

Chuyên trị : Các nội hạch làm việc không điều, nên thần-kinh hệ mất điều-hòa, con người không thể tự-chủ những ý muốn, rồi sanh ra đời lẩn

Trị các chứng suy-nhược về tinh-dục của đàn ông và đàn bà. Suy-nhược về sự phát-dục, sự bản tính. Trị sự lẩn-dạm về phòng-dục của đàn bà. Đem lại cái « cực-diễm khoái-lạc » cho những người trong tuổi, bởi những nội-hạch của họ bị thiếu chất « DƯƠNG - HUYẾT - TINH ».

Trị các chứng đau mỗi xác thịt, đau lưng ừ tai, bải oải gân cốt, vì phòng sự vô chứng, hoặc vì thuốc nhỏ chơi bời vô độ.

Thuốc VAN - BẢO là sự tổng hợp các tinh-chất quý của động-vật, đem bồi bổ những nội-hạch cho nhân loại. Tăng chất « Dương-huyết-tinh » cho óc, cho thận, trường dai của đàn ông và buồng trứng của đàn bà.

Thuốc VAN-BẢO làm cho đàn ông lớn tuổi lấy lại cái sức mạnh như hồi niên thiếu, làm cho đàn bà lớn tuổi có lại cái sắc đẹp, da hết nhăn, thịt săn, và nở v. v. .

Thuốc VAN-BẢO có đủ lãnh chất khêu động, làm sống dậy những tế-bào đã ừ-rũ khô héo của những người già hóp, rồi làm cho tươi trẻ lên. Nhơn đó con người đang phiền muộn, chán ngán, cảm thấy sống lại cảnh đời vui vẻ, an-ái mặn nồng, siêng làm việc, thích phấn đấu.

Khi mua nên nói rõ thứ đàn ông hay đàn bà.

1 hộp dùng 10 ngày 4p.00

1 hiệp là 4 hộp 15p.00

(Gởi lãnh hóa giao ngân)

Tổng phát hành phía Bắc : **VAN HÒA**

8 Hàng Ngang HANOI

Tổng phát hành miền Nam : **VÔ - ĐÌNH - DÂN**

323 Marins Cholon, và các phân cuộc

Hai nơi trên đây có trữ 3 thứ thuốc có danh của Phúc-Hưng Y-Quán là thuốc Ho, Điều-kinh và Cầ-tinh, mỗi hộp 1p.00

Trẻ con đùa bỡn mặt gành.

Ngồi khỏi có chiếc thuyền tình trôi ngang.

Nước xanh mây bạc cát vàng,

Ria ai rào bước bên đường song song.

Có chàng uống thuốc CỬU LONG,

Vô đình Dân hiệu được phòng bán ra.

Tiếng đồn « sanh phật tại gia ».

Thuốc CỬU LONG HOÀN có bán tại :

hãng **VAN-HÓA**, 8 Hàng Ngang — Hanoi

Các tỉnh đều có đại-lý

Vị cứu tinh của các bệnh nhơn
HOA LIỄU và PHONG TINH

là

SƯU ĐỘC BẮ ỨNG HOÀN SỐ I

Chuyên trị tận gốc tuyệt nọc các chứng bệnh phong tình như : Lậu, Tím la, Dương mai Hạch xoài, Cột khí, Sang độc v.v... chẳng luận là lâu, mau, dầu cho độc nhập cốt đi nữa thuốc SƯU ĐỘC BẮ ỨNG HOÀN cũng tòng lõi gốc độc ra đứt tuyệt, khỏi căn trừ cầng không hại sanh dục, không hành bệnh nhơn.

Mỗi hộp uống 4 lần, giá

1\$50

Nhà thuốc **ÔNG - TIẾN**

11, Rue de la Soie, Hanoi